

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2.—
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravljanje mesečno . . . 170
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna petstvarica (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabavale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petstvarica po 2) vin.
Poslano:
 enostolpna petstvarica po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Tudi zdaj in ravno zdaj.

Društveni praznik »Svete vojske«. —
 Slovenski abstinenčni dan.

(Po »Zlati Dobi«.)

Zdi se, kakor da v tem času, ko je
 vsa pozornost posvečena vojni, ne kaže
 ljudi nadlegovati z rečmi, ki na videz ni-
 majo z vojno nič opraviti, kakor je absti-
 nenca. Po eni strani v tem vojnem hr-
 umu res ne more biti toliko zanimanja,
 toliko pozornosti za tako duhovno voj-
 sko, — toda po drugi strani je pa tem
 večja potreba, da ta glas ne utihne tudi
 med bojnim gromom, ampak da kliče
 tudi zdaj, in zdaj še prav posebno: Vsaj
 zdaj delajte pokoro! Vsaj zdaj pridite do
 spoznanja! Vsaj zdaj nehajte s pijančev-
 vanjem! Vsaj zdaj naj vlada povsod med
 nami popolna zdržnost ali vsaj popolna
 zmernost!

Delo za treznost torej ni neprimer-
 no, ampak prav posebno primerno in po-
 trebno za sedanjí vojni čas. To delo je
 velik kos onega dela, ki bi se ravno v
 vojski moralo izvršiti, namreč: duhovna
 regeneracija ljudstva. — Če ta vojska v
 uživanje zatopljenega človeštva nič ne
 zmodri in ne zdrani, potem mu ni več
 pomoči.

Porabimo torej samo ta vojni čas, da
 se ljudstvo moralno dvigne in prenovi!
 In ena glavnih stvari pri tem je — od-
 poved alkoholu. Ne morete si misliti, ka-
 ko naj bi se moralno življenje zboljšalo,
 ne da bi se nehalo dosedaj običajno pi-
 jančevanje.

Ne ponahajmo torej z našim delom,
 kakor bi bilo za časa vojske neoportuno!
 Marsikaj govori za to, da je zdaj še prav
 posebno ugoden čas za to, da oznanjujemo
 zdržnost in da tudi organiziramo bojev-
 niki znanje.

Blíža se društveni praznik »Svete voj-
 ske«: kres.

Skrbite, da se ob tej priliki povsod,
 koder je vpeljana »Sveta vojska« (Dru-
 šba treznosti), organizacija na novo po-
 živi! Četudi so nekateri člani v vojski, —
 naj stori vsaj ti, ki so ostali doma, svo-
 jo dolžnost; oni se bodo že potem pridru-
 žili.

V nedeljo 27. junija naj imajo povsod
 občni zbor v smislu pravil. Dopoldne se
 spominjajte naše stvari v cerkvi; udje naj
 bi pristopili k svetemu obhajilu. Popol-
 dne imejte izven cerkve zborovanje s pri-
 merim nagovorom, po katerem naj se
 izvrši kontrola članov: stari člani naj za-
 vezo podaljšati, novi naj se vpišejo. Raz-
 vije naj se agitacija za pridobitev novih
 članov.

Res, da mnogo moških manjka do-

ma. Nekaj jih je pa vendar še, predvsem
 so vsi dečki do 16. leta, in te je treba
 prav posebno pritegniti. Toda za našo
 vojsko so dobre tudi ženske. In ker so
 moški poklicani v krvavo vojsko, so pa
 ženske za to pozvane, da se udeležujejo
 duhovne vojske, molitve — pa notabene
 ne samo molitve! — ampak tudi zatajeva-
 nja, zdržnosti.

Tudi za ustanovitev »Svete vojske«
 na novo zdaj ni neprimeren čas. Ali ne
 govorimo zdaj večkrat o potrebi pokor-
 re? V čem pa naj pokora in poboljšanje
 vendar obstoji, če si v tisti stvari, ki se
 je najbolj brez škode in težave lahko
 zdržimo, ljudje ne morejo malo pritrpati?

Na kresni dan, v četrtek 24. junija,
 bo na Rožniku ob 5. in pol. 6. uri sveta
 maša za člane in prijatelje »Svete voj-
 ske« v Ljubljani — s kratkim nagovo-
 rom.

Isti dan — to je kresni dan, četrtek
 24. junija, bodi abstinenčni dan po vsem
 Slovenskem. Ta dan naj bi nikdo ne po-
 kusil opojne pijače, in kar pri tem pri-
 hrani, podaril v najboljši dober namen:
 za osiroke vojske. Ti darovi naj se po-
 birajo v nedeljo, dne 27. junija in naj se
 pošljejo »Sveti vojski« ali pa knezoškofij-
 stvu.

Organizacija narodnega dela.

Da ne bo kakega nesporazuma, mo-
 ramo takoj povedati, da pod imenom na-
 rodnega dela sedaj ententa razume: izde-
 lovanje municije. Na Angleškem, Francos-
 kem in na Ruskem se zadnje čase govori
 samo o municiji.

V tej desetmesečni vojni so se vse ev-
 ropske države naučile varčevati z živili.
 Ljudem in živali so pritržili in podražili
 kruh in krmo, pošast vojne pa ne pozna
 varčevanja. V vojni je treba sipati in raz-
 sipati streljivo. Vojna je tak hud gospod,
 da se mu je tudi vse gospodarsko življenje
 moralo udinjati. Gotove industrije so mo-
 rale prenehati in če so hotele živeti, so
 morale začeti delati za vojsko. Tako hitro
 se pa ta stvar ne da urediti. Ob začetku
 vojne kdo je neki mislil, da bo vojska tako
 dolga. V par mesecih bo vse končano.
 Taka je bila sodba. In sedaj se pripravlja-
 mo za novo zimsko vojno. Ni čuda. V tej
 vojski so vsi narodi počakali in zbrali svojo
 zadnjo skrito silo, vse kar le more služiti
 vojni, so prinesli svojemu vojnemu bogu, in
 čim daljša je vojna, tem večja je razdraže-
 nost in sovraštvo med narodi in tem bolj
 želi srce vsakega, da nasprotnika potlači
 čisto na tla. Vsaka država je spravila pod
 orožje skoro vse moške, zdaj ji je poleg
 hrane treba še municije.

Prav ime ententa v nekem oziru, ko
 pravi, da je bila Nemčija že davno priprav-
 lena za vojno. Je čisto vseeno, ali je nem-
 ški narod instinktivno čutil ali vsled tuje
 ali svoje politike spoznal, kaj je treba za
 tako vojsko, ko se morda pol sveta ali
 skoro cela Evropa vzdigne proti enemu
 narodu. Cilj svetovne vojne, njene nevar-
 nosti in potrebe, so nemškemu narodu sta-
 le že desetletja tako jasno pred očmi, da
 se nam ne more več čudna zdeti sijajna or-
 ganizacija Nemčije. Sami pravijo in na-
 sprotniki priznavajo, da je v organizaciji
 moč Nemčije. Organizacija vojaštva prvo-
 vrstna, organizacija narodnega gospodar-
 stva nič manjša. Vsa nemška industrija je
 bila že desetletja tako urejena, da more-
 bitna vojna ni mogla napraviti v nji preve-
 like zmede in polomov. Na mah je ta in-
 dustrija začela skrbeti v zadostni meri za
 trenutne vsakdanje potrebe nemške vojne.
 Sad dolgočrajne smotrene organizacije.

Ententa pa ni imela tako izvršno ure-
 jene industrije. Ves čas vojne smo slišali,
 kakšne skrbi je imela Angleška za muni-
 cijo. Zadnji čas sta prišli v tako skrb tudi
 Francoska in Rusija in pri vseh treh se je
 začelo podobno gibanje, ki hoče domačo
 industrijo še bolj pritegniti k izdelovanju
 vojnihi potrebščin, streljiva, orožja in po-
 dobnihi potrebnihi stvari. Angleži so dali
 temu gibanju ime »organizacija narodnega
 dela« in so hoteli s tem označiti bolj smot-
 rno in intenzivno sodelovanje vseh toza-
 devnih strok in pa primerno razdelitev de-
 lavskih sil na fronto in deželo. Francoska
 in Rusija sta se ji pridružili, svojim doma-
 čim potrebam primerno, ne gresta pa tako
 daleč kakor Angleška. Angleški diplomati
 so namreč ob začetku vojne po vzorcu sta-
 rih Angležev mislili, da bodo zopet po sta-
 rih navadi vojaške sile na kontinentu no-
 sile večji del stroškov in žrtev na blagu in
 krvi za Angleško, ki bo zopet poslala samo
 kak »ekspedicijski« zbor, sicer pa nemo-
 teno »kramarila« dalje. Anglež pa se je
 zmotil, menda prvič v vojnihi računih. An-
 gleška mora napeti vse svoje sile, če se
 hoče rešiti grozeče usode. Prisiljena je, da
 svojo gospodarsko in morda tudi vojaško
 organizacijo radikalno izpremeni. Kitch-
 ener bobna prostovoljce v vojsko, Lloyd
 George pa delavce v rudnike in tovarne.
 V zadnjih sejah angleške zbornice je bilo
 veliko govorjenja o nameri vlade ki hoče
 baje vojsko organizirati in prisiliti delavce
 k delu. Vsak dan nam prinese kako novo
 odredbo ali izjavo angleške vlade v tem
 vprašanju.

Ostali dve angleški zaveznici sta bili
 nekoliko bolj pripravljeni za vojno, zlasti
 vojsko. Zadnja stvar je precej v redu. V
 gospodarskem oziru pa je sedaj tudi prišlo
 spoznanje, da njihovi industriji ne storita

toliko kolikor bi mogli. Francozi dolžijo
 vojaško upravo, da »se je premalo ozirala
 na industrijo«, češ da ni prav dobro videla,
 kako potrebno je delo zadaj za fronto in
 je tako nespametno vzela industriji delav-
 ne moči, ki jih ta ne more pogrešati. Vla-
 da bo sedaj to stvar popravila in bo vse
 prej v delavnicah zaposlene delavce in
 tehnike poslala iz fronte v delavnice. Zna-
 ni predlog poslanca Dalbieza, ki je hotel
 vse »skrivače« spraviti na fronto je ravno
 vsled tega spoznanja našel marsikterega
 nasprotnika, ker so se bali, da bo odtegnil
 industriji še več drugih neobhodno po-
 trebnih sil. Francosko časopisje piše, da
 je vse rešitve iskati v preosnovi vojne in-
 dustrije.

Kongres ruskih industrijalcev in trgo-
 cev v posebni resoluciji poudarja, da je
 nujna potreba naglo organizirati industrijo,
 ki naj zadosti vojnim potrebam. Industrio
 zadaj za fronto je treba boljše organizirati
 in zato je kongres sklenil, da ji da bolj
 primerno organizacijo. V Rusiji pa se ne
 gre toliko za delavne sile, ampak za bolj
 izdatno in smoteno delo posameznih po-
 jelij. Kongres je izjavil, da je treba vojske
 do konca in zato bo ruska industrija do-
 prinesla vse žrtve.

Vsi trije zavezniki si tedaj najbolj že-
 lijo municije. Z organizacijo bi radi uničili
 sovražnika. Ali bo ta »organizacija narod-
 nega dela« podaljšala ali skrajšala evrop-
 sko vojno?

Znamenja nemira in težkih skrbi med našimi nasprotniki.

Že nekaj časa se trdovratno vzdržu-
 jejo vesti o izpremembi v vladnem kurzu
 na Ruskem in Francoskem. Danes teh vesti
 nikakor ne bomo označili za gotova dej-
 stva, marveč le za govorice, ki pa imajo
 velik pomen v tem oziru, da prihajajo iz
 prizadetih dežel samih in kažejo, kako raz-
 položenje vlada med velikim delom prebi-
 valstva v državah naših nasprotnikov. Do
 odstopa lorda Churchilla in drugih izpre-
 memb v angleškem ministrstvu tudi iz
 Londona ni bilo zvedeti drugega nego go-
 vorice in časniške polemike, ki so pa, ka-
 kor se sedaj vidi, stvar precej natančno
 zadele. Churchillovo preganstvo na sine-
 kuro, Grey pod neke vrste kuratelo in
 nato sledeči njegov odhod na nedoločen
 dopust, imenovanje Lloyd Georgea za mu-
 nicijskega ministra — vse to je pokazalo,
 da so bili na Angleškem z dosedanjim vod-
 stvom vojne tako malo zadovoljni, da je
 postala izprememba na odgovornih mestih
 najnujnejše potrebna. Z ustanovitvijo koali-
 cijskega ministrstva iz konservativcev in
 liberalcev je vlada sama pokazala, da si

LISTEK.

Slike z italijanskega bojišča.

Požrtvovalnost in hrabrost Sloenk.

Hrvatski vojak Vladimir Folnovič
 nam piše: »Že nekaj dni se nahajamo na
 soški bojni črti, nekaj kilometrov od ita-
 lijske meje. Naše čete so zasedle najvišje
 točke, visoke 1200 metrov, katere napada
 italijanska vojska kakor vihar. Četa za četo
 naskakuje naše rojne vrste, napada v
 masah naše okope, ali naše strojne puške
 kose sovražnika naravnost neusmiljeno z
 velikim uspehom. Sovražni vojaki se delo-
 ma mrtvi, deloma ranjeni vale po velikan-
 skih snežnih strminah navzdol. V dveh
 dneh so nas italijanske čete poskusile
 šestkrat vreči iz naših postojank, ali za-
 stonj. Vsakokrat so se morale vrniti z veli-
 kanskimi izgubami in ne da bi kaj opravi-
 le. Tri dni zaporedoma je besnel topniški
 boj, od ranega jutra do pozne noči. Niče-
 mur niso prizanašale sovražne krogle. Ali
 naše topništvo dobro odgovarja in izvršno
 brani naše postojanke.

Zanimivo je tukaj na meji držanje ci-
 vilnega prebivalstva, katerega je mnogo
 ostalo doma, a nad vse je vredno pohvalno
 in junaško ponašanje hrabrih Sloenk, ka-
 tere požrtvovalno skrbe za naše ranjence.

Te dni so nosile hrabre Sloenke celo po-
 što v bojno črto ter z višin 1200 metrov
 nosijo ranjence, zapuščene puške, teleč-
 njake in druge stvari ranjenih vojakov na
 varen kraj. Hrabra dekleta iz bližnjih kra-
 jev nosijo v bojno črto našim junaškim vo-
 jakom vodo, mleko, kruh in druge stvari.
 To delo požrtvovalnosti more se šele tak-
 rat prav ceniti, kadar se ve, kako težek
 je dohod k našim četam, ki so razsute po
 teh sneženih gorskih grebenih in kako je
 to nevarno, ker so izpostavljene močnemu
 ognju laškega topništva.

Naši hrvatski vojaki so navdušeni
 vsled te pomoči svojih slovenskih sester.
 Ta dela jih spodbujajo na še večja junaštva
 ter jim dajejo čvrsto upanje, da bomo na-
 šega skupnega sovražnika tudi premagali.
 Slovenski in hrvatski vojaki so se zakleli,
 da hočejo do zadnjega vzdihljaja braniti in
 varovati svojo rodno zemljo in ne bodo
 dovolili, da tujec grabi to, kar mu po na-
 ravi niti po pravici ne pripada in mu ne
 sme nikoli pripadati.

Nadporočnik v rezervi gospod dr. Ivan
 Grašič pa piše dne 5. t. m.: Ležim visoko v
 gorah, šrapneli in granate pokajo, da od-
 meva po celi Primorski. Neposredno za
 fronto stoji majhna gorska kočica, kjer ob-
 vezujejo ranjence. Vsak hip se razpoči tu
 15 cm granata in niti trenutek si nisi varen
 življenja. In kdo more popisati veselje in
 zaeno občudovanje, ko sa prikoračale da-

nes zjutraj vrle Tolminke k tej kočici, da
 tolažijo ranjence in jim dajo prvih okrep-
 čil. Hrabri Tolminci so prinesli s seboj no-
 sila, da težko ranjene poneso v dolino. To
 je hvalevredno delo naših slovenskih de-
 klet in mož, in vse vojaštvo se jim iz srca
 zahvaljuje za njih trud. Slovenec ima do-
 bro srce! Posnemajte vrle Tolminke tudi
 druge Sloenke. Lahom se godi slabo.

Pismo slovenskega mornarja.

Kvartirni mojster Franc Zwölf piše z
 vojne ladje »Princ Evgen« svoji sestri v
 Predjani na Notranjskem med drugim (pi-
 smo je slo skozi vojaško cenzuro):

Sest ur potem, ko nam je Italija vojno
 napovedala, smo se že vozili proti Italiji.
 V kateri kraj smo namenjeni, nam ni bilo
 znano. Vozili smo se celo noč. Zjutraj ob
 3. uri smo dobili kavo. Ob pol 4. uri smo
 že videli mesta in trdnjave in se razdelili;
 polovica ladij je šla proti drugim mestom.
 Ob tri četrti na 4. uro so italijanske trdn-
 jave in baterije že streljale na nas. Mi
 smo se še bolj približali mestu in ob 4. uri
 smo začeli streljati. Kmalu smo videli,
 kako so iz vojašnic pribežali vojaki v spod-
 njih hlačah, iz hiš pa ženske in otroci. Vse
 smo zbudili iz spanja in nobeden ni imel
 časa, da bi se oblekel. Čez eno uro je bilo
 vse tiho. Trdnjave in baterije so bile vse
 razbite, videlo se ni drugega nego razva-
 line, dim in ogenj. Naši zrakoplovi so tudi

metali bombe na mesta. Potopili smo tudi
 dve nevojaški ladiji in dva rušilca torpedov,
 tri križarke so pa ušle. Tako smo začeli,
 nadaljevali bomo pa še drugače!

Dalmatinec.

Avstriji in Jugoslovanom hoče Lah
 vzeti jugoslovansko zemljo in morje. Tri-
 tedenska vojska je že razodela, kaj je nam
 naša zemlja in naše morje. Naši bratje na
 goriškem bojišču vedo to dobro. Vedo, da
 gre za življenje in svobodo naše domovine
 ob morju. Rodile so nas gore, morje nas
 je krepilo, trpljenje nas je živilo. Iz teh
 virov spravlja sedaj ljubezen na dan našo
 strašno moč. Vojska z Italijo bo menda
 najbolj krvava v tej svetovni vojski. So
 znamenja za to. Na čudnem svetu, ob ču-
 doviti reki se išče odločitve svetovni vojski.
 V tej vojski pa bodo menda naši ju-
 goslovanski bratje zakrili svojo dosedanje
 slavo z novimi junaštvimi. Pošten Furlan
 nam je prinesel zgodbo, ki je čudovita,
 resnična in grozna. Mož jo je pripovedo-
 val s takim ognjem in živahnostjo, kakor
 da jo gleda vnovič pred seboj. 14letni sin
 pa gleda v očeta in priča, kar je tudi sam
 videl.

Bilo je prve dni vojske. Italijanske
 patrolje so že dospele v furlansko vas on-
 stran Soče, nato pa šle nazaj. Kmalu pride
 avstrijska patrolja. Ljudje, dobri in zvesti
 Furlani, povedo našim vojakom, da so bili

stranka, ki je bila doslej na krmilu, nikakor ni več upala nositi cele odgovornosti za sedanje stanje stvari. Kar se je za enkrat moglo storiti, se je torej storilo. In vendar s tem niso dosegli, kar so nameravali, namreč neko gotovo pomirjenje glede reda in načina, po katerem naj se stvari sedaj dalje razvijajo. Časopisje skoro še huje kritikuje dosedanje vodstvo; zlasti ostro preiskuje Kitchenerjevo delo, tako da so angleški listi njegov ugled na Francoskem že močno omajali, kar si v Londonu niti več ne prikrivajo. Komaj se je izvršila rekonstrukcija kabineta, že slišimo, da Lloyd George grozi z odstopom, da je bojda pričakovati izpremembo na mestu vojnega ministra in celo — kar je z ozirom na ravnokar izvedeno vladno preosnovo posebno značilno — da namerava angleška vlada razpustiti parlament in apelirati na volilce. Potrebujejo pač pooblastil za dalekosežne prisilne odredbe. Lloyd George vidi, kako njegovo nalogo kot municijskega ministra dan za dnevom ogroža in ovira rastoče štrajkovsko gibanje med delavstvom. Kitchenerjev naborni sistem doživlja sama razočaranja in uničujoče neuspehe. Zato apel na volilce, ki naj bi v teh priznanih najtežjih časih za Anglijo dali koalicijskemu ministrstvu, ki naj bi zamenilo sedanjo liberalno vladno, ki je dogospodarila, pooblastila, da se potlači upornost strokovnih organizacij, da se uvede delavna dolžnost in koncem koncev tudi — vojaška dolžnost. Če pa pomislimo, da izvirajo težke skrbi angleške vlade v glavnem iz zadržanja industrijskega delavstva, in sicer z ozirom na štrajke v municijskih tovarnah, z ozirom na protivnost za vstop v vojno službo in sploh z ozirom na splošno nevoljo proti gospodarskim in socialnim razmeram, ki so nastale na Angleškem radi vojne; ako se dalje pomisli, da so volilci, na katere hočejo apelirati, sestavljeni iz 75 odstotkov industrijskega delavstva, — potem je res težko razumeti, kako naj bi vladi ta pot prinesla rešitev. Očividno gre za elementarno gibanje med angleškim industrijskim delavstvom in velikim delom irskega prebivalstva, ki postaja od dne do dne resnejše. To elementarno gibanje je za vse drugo preje nego za nadaljevanje in poostreitev vojne ter je poleg nezadovoljnosti nad vsem, kar se je doslej zgodilo, značilno in javno govoreče tudi za globoko hrepenenje po miru, ki naj končno zopet vpostavi normalne razmere. Gotovo dovolj vzroka za težke skrbi vlade, ki je svoj čas na ves glas trobila, da hoče voditi vojno, če treba, tudi 20 let.

Kar je na Angleškem že tako daleč izzorelo, ni zavzelo na Francoskem in Ruskem še jasnih oblik, kljub temu pa je pomembno in značilno. Že pred tednom se je iz Francije razširila vest o ministrski izpremembi v tem smislu, da je pričakovati ministrstva Caillaux. Caillaux je, kakor znano oni, ki je bil ves čas, ko se je pripravljala vojna proti njej, in ki je vedno nastopal za miren sporazum z Nemčijo. Ravno zato ga je tudi tako nezaslišano napadal hujšaski »Figaro« in njegov ravnatelj Calmette, ki ga je potem zato zadela krogla gospe Caillaux. Ti nesramni napadi na Caillauxa so še tedaj vsemu svetu odkrili, kak šovinizem, kako vojno hujs-

kaštvo preveva francosko časopisje. Ako se tedaj na Francoskem pojavljajo in trdovratno vzdržujejo govore o bližnjemu ministrstvu Caillaux, potem je to silno značilno in jasno govori o tem, kar se pod površjem cenzure giblje in uveljavlja v srcu francoskega ljudstva. Sicer pa tudi zatiranje listov in številne konfiskacije ravno tako glasno pripovedujejo o pravem razpoloženju na Francoskem, kakor če bi cenzura dala prosto pot javnemu mnenju.

Da se krog zaključí, se širijo sedaj, ko se je svet že dolgo čudil nad dozdevnim

izginotjem generalissima Nikolajeviča, in ko se je poslancu Markovu dovolila nekak mirovna propaganda v Rusiji, — govornice o bližnji ruski ministrski krizi, ki so se začele ob ruskem porazu pri Tarnovu in se sedaj dvigajo in padajo v istem razmerju kakor uspehi zaveznikov. Bilo bi pa tudi v resnici čudno, če bi porazi naših nasprotnikov na vzhodu in zapadu in v Dardanelah ne omajali dosedanjega sistema in bi izostali znaki težkega nemira in skrbi, ki sili k izpremembi, če treba tudi po poti, ki vodi do miru.

Vojska z Italijo.

Zemljevid k bojem ob Soči.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Odbiti italijanski napadi pri Trziču, Zagradu in Plaveh.

Dunaj, 16. junija. Uradno razglasa: Italijani so poizkušali izvršiti posamezna prodiranja, a so bili povsod vrženi nazaj, tako ob Soči pri Trziču, Zagradu in Plaveh, na koroški meji v okolici vzhodno ploskega prelaza in v tirolskih mejnih postojankah pri Peutelesteinu.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Boji na koroški meji.

»Kärntner Tagblatt« piše: Po naših uradnih poročilih sodeč bi človek mislil, da se vrše na meji le artiljerijski boji; temu pa ni tako. Uradna poročila podajo le splošen pregled, v podrobnosti se ne spuščajo; zato se pa ne sme misliti, kakor da se ne bi vršili tudi infanterijski boji.

Na meji naše koroške dežele se dosedaj za prelaz Plöcken vrše najhujši boji, mnog hraber sin naše domovine je pustil tam svoje življenje. In ravno zadnje dni so se tam vršili posebno hudi boji.

Italijani v vasi. Nekaj naših mož odide nazaj, nekaj menda trije ali štirje, pa ostanejo v vasi in se porazgubijo po hišah. Bili so Dalmatinci. Prešlo je že nekaj časa po odhodu Italijanov. Naš pripovedovalec — ime nam je znano — kar naenkrat zagleda, kako se odpro vrata sosedove hiše in na pragu se pokaže ponosen, velik Dalmatinec s puško in bajonetom pred seboj. V istem trenutku, kakor da bi iz zemlje zrastle, stoji tik pred njim deset italijanskih vojakov s častnikom na čelu. Italijani so menda hoteli našega ujeti. Da ste ga videli Dalmatince! Kakor bi strela udarila, je dvakrat zavijtel puško z bajonetom pred seboj — ej, kje se je fant učil kositi v Dalmaciji — in šest Italijanov je bilo krvavo porezanih. Dva ali trije so se sesedli na tla. Nastal je grozen prizor, ki se ne da popisati. Častnik, katerega je Dalmatinec tudi porezal, šestkrat ustrelil, toda ne zadene. Dalmatinec udari s puško po roki častnika, da mu odleti revolver 10 m daleč. Častnik se zgrudi. Ostali štirje vojaki silno navalijo na Dalmatince. Zadržati ga hočejo. Štirje proti enemu. Zadržati se je strašna borba. En sam klopčič so bili. Vseh pet je delalo strašno. Lovili so se z rokami, grabili, davili. Pol ure je trajalo to divje borenje. Fant, kaj bo s teboj? Konec? Italijani so zbežali in pred hišo je stal na cesti zravan kot hrast naš Dalmatinec, toda obraz blede, žile nabrekle, prsi pa so mu hropele, kakor da mu v njih bruhla vulkan. Naš brat od južnega morja postoji še nekoliko časa, da pride do sape, nato se pa vrne v hišo. Skoro se je opotekal.

Minilo je nekaj trenutkov. Naš pripovedovalec in nekaj ljudi, ki so to videli, so bili v skrbeh za našega junaka. Poslali so otroke, da gredo pogledat, kaj je z njim. Otroci ga najdejo v hlevu na stelji. Bil je še vedno blede in strašno je hropele. Nekaj

mož mu prinese polente, svinjine in liter črnega vina. Junak počasi vse sne in spi in pravi: »No, sada smo opet dobri.« In pravi vaščanom: »Bilo je strašno. Rad bi nekoliko počil in spal. Če pride naša patrulja, me ni treba buditi; če pa bi se bližali Italijani, onda da.« In zleknil se je po stelji in položil glavo na roko. Vaščani odidejo. Niso mogli ostati v vasi. Sodili so, da se bodo po tem dogodku Italijani skoro vrnili in bali so se maščevanja. Hitro so pobrali nekaj stvari in odšli proti naši strani. Kmalu so naleteli na naše čete in povedali vse prvemu naredniku, ki jih takoj vodi pred višjega častnika. Ljudje so pred tem častnikom še enkrat ponovili vso zgodbo. Častnik pošlje takoj 50 ali 60 mož, da gredo po Dalmatince.

Kaj se je zgodilo s strašnim sinom Dalmacije? Ali so ga še našli? Naš pripovedovalec ni mogel povedati, ker je moral naprej. Upajmo, da bo junak še branil svojo in našo ljubljeno domovino. Naša dobra misel in želja je z njim!

Prelaz Plöcken (1363 m visok) veže zilijsko dolino z Val grande na laški strani. Na levi strani prelaza, v smeri iz Koroške proti Italiji, sta višini Freikofel in Veliki Pal, ki prelaz Plöcken skoro popolnoma obvladujeta, na desni strani je Mali Pal.

Italijansko uradno poročilo je dne 8. junija poročalo, da so Freikofel vzeli Italijani, nasprotno je pa naše uradno poročilo s potrebno jasnostjo konstatiralo, da je Freikofel v naši posesti in da ga naše čete drže proti vsem laškim napadom. Danes smo prejeli iz Kotelj poročilo, da so naši vrli vojaki zavzeli tudi Veliki in Mali Pal. Od vojaške oblasti cenzurirano poročilo z dne 11. t. m. slove: »Veliki Pal je zopet naš«, tako se čuje od vseh strani, ... in ... so ga zavzeli. Že ob 3. uri popoldne so taborile te čete v gozdu med ... in ... Zmagali so jih. Utrujeni leže junaki v senci dreves. Vzeti z naskokom močno gorsko višino, kjer čaka zgoraj enakomeren sovražnik skrit med skalovjem, je zmagla vredna vsega vpoštovanja.

Poročilo z dne 14. t. m. se glasi: »Sedaj je tudi Mali Pal vzet. To je bil koncert. Ob pol 4. uri zjutraj se je pričel in je trajal do 8. ure. Naša artiljerija je imela izvrstno postojanko. Od dveh strani je streljala na Lahe. Ob 8. uri je bil Pal v naši posesti, Italijani pa daleč spodaj in kar je razveseljivo: na naši strani le male izgube. Sedaj v zilijski dolini lahko potolaženi gledamo v bodočnost. Višinske postojanke so naše, pot v zilijsko dolino je zaprta.

Ob Soči.

Genf. »Tribuna« brzojavlja iz Milana: Gorato ozemlje je za Avstrije v bitki ob Soči zelo ugodno. »Temps« pa izjavja, da Italijani zato še niso prodrli naprej, ker jim ni znano, kako močan je sovražnik ob Soči. Ko se pojasi položaj, prično Italijani hitreje prodirati. (?)

Prvih dvajset dni vojske.

Rim. »Agenzia Stefani« objavlja skupno uradno poročilo o prvih 20 dneh vojske, ki predvsem obsega splošne stvari, hvali duh, krepost, organizacijo in požrtvovalnost vseh čet. Nekatere opazke pa najostreje nasprotujejo Cadornovim objavam. Nobeno poročilo italijanskega generalnega štaba še ni priznalo, da bi bili imeli Italijani velike izgube; večkrat se je marveč naglašalo, da so italijanske izgube malenkostne. Zdaj pa pišejo: Pri napadih z bajoneti in v bojih oko v oko so se v artiljerijskem in v ognju strojnih pušk častniki, tudi najvišji, in vojski vojskovali s heroičnim junaštvom in so doprinesli naravnost strašne žrtve. Vzeli so tako najmočnejše avstrijske postojanke, dasi večkrat žrtve niso bile majhne. Na drugih točkah bojne črte so šle čete po ravnini nekrute naprej in so zasedle, četudi so jih obsipavali sovražni topovi, ne da bi se bile umaknile, opazovalne črte. Ako poročilo hvali, češ, da se je izvedla mobilizacija v nekaterih dneh, se mora pripomniti, da je mobilizirala Italija več mesecev in da je po vojni napovedi le še malo preostalo.

K italijanskim obmejnimi bojem. — Junaške patrole.

Inomost, 14. junija. »Tiroler Soldatenzeitung« poroča: 9. junija je vladalo na naše južni fronti slabo vreme, kar je seveda obteževalo poročevalsko službo. Neugodno vreme je porabil sovražnik v to, da je ob jutranjem svitu napadel na celi fronti. Eno naših malih patrol, ki se je nahajala naprej v Forcellina di Montazzo, je od Eccavolle sem napadel 150 mož broječi sovražni oddelek. Naši vrli patroli, ki so jo polagoma jeli podpirati lastni oddelki na tonalskem grebenu in ena baterija, se je pa kmalo posrečilo, da je desetkrat močnejša sovražnika prisilila k umikanju. Umikajoči se sovražnik je imel veliko mrtvih in ranjenih. Na naši strani je bil ranjen samo en mož.

Nič bolje se ni godilo sovražnemu oddelku, močnemu krog 120 mož, ki je poizkusil napad na cesti ob obeh straneh tonalskega prelaza. Naše patrole so jih prisilile k ravno tako hitremu kakor izgub polnemu umikanju.

Tudi ob Passo Paradiso so se Italijani seznanili s korenjastvom naših tirolskih deželnih brambovc. Tam je stal na straži majhen naš oddelek. 9. junija ob 7. uri zjutraj je smatral sovražnik, da je za napad ugoden trenutek. Nastopil je sovražni bataljon 5. alpinskega polka. Naši vrli brambovci so napad gladko odbili. Ko so pa še naši topovi sovražnika uspešno pozdravili, Italijanom zopet enkrat ni preostalo drugega, nego da se kar najhitreje umaknejo. Imeli so težke izgube; nad 100 mož je ostalo na bojišču, 1 major in 2 stotnika težko ranjena, 2 poročnika mrtva. Ujeli smo 2 stotnika, 1 zdravnika in krog 40 mož. Mi smo imeli samo enega mrtvega. Ustrelil ga je italijanski ranjenec, ki mu je hotel pomagati.

9. junija dopoldne sta prodirali približno dve alpski stotniji od Passo di Lago scuro proti našim postojankam. Nadporočniku dr. Weitzerju, znanemu izvrstnemu in pogumnemu hribovlazcu, se je posrečilo, da je s svojo smuško patrolo iznenada napadel prodirajočega sovražnika in mu prizadejal občutne izgube, ki so znašale 12—14 mrtvih, s čemer je izdatno pripomogel tudi k hitremu in srečnemu zaključku boja, ki se je odigral dalje proti severu.

Ustreljeni avstrijski duhovnik kobaridski dekan?

Berlin, 15. junija. Dunajska »Zeit« javlja: »Milanska Italia« (katoliški list) poroča, da radi spionaze ustreljeni dozdevni kobaridski župnik ni bil duhovnik ampak preoblečeni avstrijski polkovnik. Vendar pa pravi »Popolo d' Italia«, da kobaridski župnik ni bil edini duhovnik, ki ga je doletela taka usoda.

Dosedaj še nismo mogli dobiti točnih vesti o dekanu Peterlu iz Kobarida in zato ne vemo, kaj je resnice na zgorajšnji vesti. Upamo pa, da je blagi starček na varnem. Op. ur.

Tirolci darujejo zvonove vojnim namenom.

Inomost. Veliko cerkev je že darovalo zvonove v vojne namene. Briksenski knezo nadškof je zdaj sam stopil na čelo zbiralcev in je daroval dva velika zvonove briksenske dvorne cerkve vojni upravi.

Laško poročanje.

Od laške meje, 11. junija: »Avanti« zahteva več točnosti in natančnosti v vojnem poročanju. Ne mine namreč dan, da ne bi poročal kakšen list, da nima Avstrija za svoje vojake ne kruha ne municije ali pa, da so vojaki sami stari in slabotni ljudje, ki beže pri prvem strelu (nemški pregovor pravi: Wie der Schelm selbst ist, so denkt er auch von anderen, — kakoršen je kdo sam, tako misli o drugih, op. ur.). Potem protestira list proti brezmejni retoriki s katero se opisujejo vojni dogodki, Cadorna je vse dosedanje boje označil pravilno kot boje prednjih straž; iz opisov vojnih dopisnikov bi pa sklepali človek, da so to velike bitke svetovnega pomena. Na drugi strani pa zopet pravijo, da se tisti sovražnik, ki baje nima municije, silno trdovratno brani! Javno mnenje ima pravo na mirno in vestno poročanje (tu ima pa »Avanti« čisto prav, op. ur.).

Italijani prično naše vojake ceniti.

Chiasso. »Agenzia Stefani« uradno poroča o operacijah in svari, naj se naloga italijanske armade ne podcenjuje. Naloga je trda in težka nasproti sovražniku, ki se nahaja v gorah v izvrstnih postojankah in ki razpolaga s četami, ki so prestale v desetih mesecih dobro vojskino šolo.

Boji ob švicarski meji.

Lugano. »Patria« poroča o bojih na Stilserjochu: Italijani streljajo iz svoje trdnjave nad Terzo na zapuščenem poslopju in koč. Švicarsko ozemlje v okolici hotela »Dreisprachenspitze« je ogroženo po granatah, ki padajo in so je zato zaprli. Italija se malo zmeni za nevarnost Švice in razvršča svoje topove blizu švicarske meje. Bitka ob Soči se nadaljuje, ne da bi Italijani kljub svojim z velikimi izgubami izve-

denim napadom v množicah mogli prodreti.

Italijanski ranjenci.

Lugano. V Milan je pripeljalo od petka do 15. junija 14 železniških vlakov težke ranjence.

V Švici 13.000 italijanskih vojaških beguncev.

Genf. V Italiji so izdali 14. junija popojstrene popotne predpise, da omeje beg v Švico, kjer biva zdaj 13.000 italijanskih vojaških beguncev.

Razočarano italijansko časopisje.

Lugano. Italijansko časopisje je bilo trikrat razočarano. Mislili so, da se vsled Wilsonove note prekinejo vsaj diplomatske zveze med Nemčijo in Ameriko, a zdaj se čudijo, ker je nota ljubeznivo pisana. »Corriere della Sera« priznava, da so v Rimu pričakovali, da Rumunija prične takoj z vojsko. Tretje razočaranje pa povzročajo uspehi zaveznikov v Galiciji.

Tudi Francozi razočarani radi italijanske počasnosti.

Genf. Pariški listi so kljub cenzuri zelo razočarani radi pasivnosti Italije. »Matin« piše: Francija bolešno pričakuje prodiranja Italije.

Vojaški zastopnik Švice na našem italijanskem bojišču.

Bern, 16. junija. (Kor. ur.) Zvezni svet je odposlal polkovnika Bibersteina v Avstrijo na italijansko bojišče.

Italijanski kralj.

Kodanj, 15. junija. (W. A. Z.) Pariško časopisje navdušeno slavi junaštvo italijanskega kralja in obširno ponatiskuje italijanske dopise. Kralj je vedno na fronti in deli vse nevarnosti s svojimi vojaki. Kralj je šel prvi čez most preko Soče. Berlinski »Lokalanzeiger« je tej vesti dal nadpis: »Če gre Krez čez Italys...« (Bo porušil veliko državo?)

Oddelki vojnega časnikaškega stana na italijanskem bojišču.

Dunaj, 17. junija. (K. u.) Oddelki vojnega časnikaškega stana so se podali na jugozahodno bojišče.

Avstrijski vojni ujetniki v Alessandriji.

Lugano, 17. junija. (K. u.) »Avanti« poroča: V Alessandrijo so prepeljali avstrijske vojne ujetnike, med njimi tudi žene in otroke, ki so baje dajali znamenja sovražniku.

Zvestoba naših Italijanov.

Salandra hoče imeti »franktirerje«.

»Zeit« poroča dne 15. junija iz Lugana: Italijanska vlada dolži Avstrijo, da je ukazala svojemu prebivalstvu, da naj zahrbtno strelja na Italijane in s tem prisili italijansko vlado do ostrih odredb proti prebivalstvu. V resnici pa hoče Salandra s to izjavo zakriti svoje veliko razočaranje, ki pri svojem prodiranju v »neodrešeno ozemlje« srečujejo pretežno cesarju zvesto ljudstvo. Nad 1000 ljudi iz neodrešenih krajev so Italijani že internirali. Da to opraviči, si Salandra izmisli, da Italijani zahrbtno streljajo na Italijane.

Zaupljiva izjava nekega armadnega poveljnika.

Dunaj. Poveljnik neke naše proti Italiji nastopajoče armade je izjavil vojnemu poročevalcu o položaju vojske z Italijo: O sedanjem položaju morem že zdaj izjaviti, da sem izredno zadovoljen z razvojem dogodkov, ki presega vse, kar sem pričakoval. Ako še zdaj ne napadamo, ni vzrok v tem, da bi morebiti lahko še ne napadli, marveč v tem, ker še ni napočil pravi trenutek. Italijani so pričeli krasti in pleniti, kar me ni presenetilo. Ni tragično, ker razširja sovražnik poročila, ki se ne vjemajo natančno z resnico. To je bolezen začetnikov. Kadar izprevidi, da gotovih stvari ne more zamolčati, pove resnico. Z največjim zaupanjem čakam bodočih dogodkov in le želim, da ravno tako sodi vse prebivalstvo.

Kaj zahteva Anglija od Italije.

Lugano. Italijansko javno mnenje sledi z veliko napetostjo angleško-italijanskim finančnim pogajanjem v Nizzi. Angleži so stavili sledeče zahteve: 1. Dohodke italijanske carine nadzoruje Anglija, ali naj se pa uvede direkten državni davek, ki naj se dá v najem. 2. Primerno število vojakov se določi za flandersko in dardanelsko bojišče. 3. Italijanska mornarica otvori odločno ofenzivo na Jadranskem morju. 4. Italija zniža svoje zahteve na Jadranskem morju, da pomiri balkanske države. Italija je stavila sledeče protipogoje: Direktne davki se ne uvedejo, ker bi povzročili notranje nemire. S tem odpade tudi zahteva, da se dajo v najem. Italija ponuja jamstvo italijanskih bank z velikimi hranilnimi vlogami. Če z bojišča ne morejo odtegniti, ker se opaža na bojišču premoč Avstrije. Zahtev glede na Adrijo ni mo-

goče znižati, ker bi se bile delne narodne zahteve lahko dosegle mirnim potom. Pri trdi se ofenzivi na morju, ki so jo tudi izvedli, a dosedanje izgube italijanske mornarice so take, da se tudi ta obljuba ne bo mogla držati.

Vojni cilj Italije.

Lugano, 16. junija. »Popolo d'Italia« je razmišljanja o vojnem cilju italije nadaljeval v uvodnem članku, v katerem Mussolini pobija naziranje, da bi se vojska omejila samo na boj z »neodrešene dežele« Avstrije. Italija mora smatrati vojsko z Avstrijo le kot epizodo nasproti vojski z Nemčijo. Edini vojni cilj je, da se vrže ob tla nemški militarizem, zato je treba takoj krepko podpreti Francosko na zahodnem bojišču. Cenzura je dovolila ta članek, med tem ko je prejšnje podobne članke črtala.

Angleži ne upajo veliko na italijansko brodogrje.

Rotterdam. Rimski dopisnik poroča »Daily Mailu«: Položaj italijanskega brodogrja na Jadranskem morju ni presijalen. Severni del Adrije je tako zavarovan, da bi bila največja drznost, če bi tam uvedli operacije.

d'Annunzio gre v Bukarešto.

Budimpešta, 15. junija. »Adeverul« in »Universul« poročata, da v kratkem pride v Bukarešto d'Annunzio. Carpovo glasilo »Moldava« pa poziva vlado, naj prepove hujškarijo rimskega popotnika.

Grki in nikdar siti Italijani.

Atene. Tukajšnji italijanski poslanik je ob obletnici italijanske ustave nagovoril italijansko kolonijo. Trpko je opozoril, da mesto navdušenja in pritrjevanja nasproti plemenitemu nastopu Italije kažejo Grki hladnost in nezaupanje. Italija ne bo nikdar postala trinog. Vojaška potreba je narekovala, da se je zasedel Dodekanesos, kar morebiti ostane radi ravnotežja v Sredozemskem morju. Zato se Italiji ne morejo podtikati trinoški nameni. Uprava na Dodekanesosu je tudi nasproti Grkom očetovska. Radi balkanske vojske je morala postati Albanija samostojna. Italija je pozneje pripoznala pretežno grški značaj severnega Epira in hoče dobrohotno ob poznejši stalni ureditvi tega in drugih težavnih vprašanj pomagati Grški, kakor svojčas glede na Solun, Janino in Kavalo. Ko se razdeli Mala Azija, ne bo stala Italija na strani, a zemlje je tam dovolj, da se lahko zadovolji lakota vsem. Italija ostane tudi v bodoče učitelj kulture in svobode. — Grško časopisje ob tej priliki izjavlja, da italijanske zahteve pač ne morejo navdušiti Grkov, ker nasprotujejo njih koristim.

Preganjanje duhovnikov v Italiji.

Posebni poročevalec »Reichspost« piše od italijanske meje: Znamenje časa so tudi neprestane aretacije duhovnikov. Kakor pred petimi leti, hočejo tudi sedaj očrtniti duhovščino in množico razdražiti. Tudi v odrešenih krajih so Italijani zaprli obilo duhovnikov in jih odgnali kot ujetnike v notranjost dežele. Pogosto se tudi poroča o demonstracijah proti duhovnikom, ki pokažejo svoje Avstriji prijazno in pravično mišljenje in s tem dokazujejo, da je tudi v Italiji še nekaj ljudi, ki mislijo s svojo glavo. Nekemu duhovniku v samostanu San Romano so zato razbili okno. Duhovnik Vincenzo Trapani, ki se je v Palermu odrito izjavil v avstrijskem smislu, je že v ječi.

Prepoved kongresa socialistov v Rimu.

Kakor znano je Salandra prepovedal socialistom nameravano rimsko zborovanje. V dunajski »Reichspost« piše dober poznavalec italijanskih razmer: Pred poldrugim letom je uradna italijanska socialistična stranka izjavila v Jakinu, da morajo vsi sodruzi izstopiti iz prostozidarske lože. Razmerje med ložo in socialisti je bilo pretrgano in loža je morala ustanoviti novo stranko prostih socialistov, ki pa ima kaj borno življenje. Oфициalni socialisti so ostali zvesti nasproti vojni in če so bile v Milanu pred odhodom vojaških vlakov večkrat porušene železniške tračnice in če so morali v Milanu ustanoviti novo vojaško diktaturo s čisto novimi osebami, vzrok vsega tega ni tičal v izgredivih proti tujcem, katere so z amnestijo krivcev takoj zopet proglasili za brezpravne, ampak vlada je spoznala, da mora na vsak način zatreti revolucijo, ki so jo milanski socialisti organizirali proti vojni. V Milanu potlačeni socialisti so se hoteli zateči v Rim, kjer bi s svojim obilnim poslušalstvom in s simpatijami mas gotovo zasenčili vojne demonstracije d'Annunzia. Zato pa je Salandra v deželi najmanj neomejene zborovalne svobode izdal dosedaj nezapisano odredbo. Prepovedal je zborovanje in s tem se je začel med organiziranim delavstvom in Salandro boj za

življenje in smrt. Salandra se lahko zane se samo na radikalce, dočim mu konservativni krogi slede le s tisoč pridržki. Republika se menda tedaj čisto pravilno računala, da bo na mesto monarhije stopila republika.

Salandra časten meščan rimske občine.

Inomost. Salandra je bil 14. t. m. soglasno imenovan za rimskega častnega meščana. Skrajna levica je ogorčena na Salandro, ker je brzojavil podpredsedniku senata: Italija zmagaja, ker hoče to Bog! Beseda »Bog« je zbudila framasonsko svajat.

Trgovinska pogajanja med Italijo in Švico.

Basel. (K. u.) »Baseler Nachrichten« poročajo: Italija in Švica se pogajata o vprašanih uvozu in izvozu.

Žensko požarno brambo

so ustanovili, kakor se poroča iz Inomosta, v Tarrenju.

Po prekem sodu ustreljen vlomilec.

Roveret. Tu je neka orožniška patrulja ustrelila nekega delavca, ki je vlomil v neko izpraznjeno hišo, takoj na mestu.

Izvoz svile iz Italije.

Chiasso. Rimska trgovska zbornica izjavlja, da izvoz surove svile in svilenih izdelkov iz Italije ni prepovedan.

Velika železniška nesreča pri Florenci.

Lugano, 16. junija. (K. u.) Pri Florenci je ponesrečil zopet nek velik železniški tovorni vlak. Ranjenih je pet oseb, škoda na blagu je velika.

Zemljevid k našemu prodiranju v Besarabiji.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Zmagovito prodiranje zavezniških čet. — Rusi splošnega napada naših čet niso mogli vzdržati. — Od 1. do 15. junija ujetih 108 častnikov, 122.300 mož, 53 topov, 187 strojnih pušk, 58 municijskih voz.

Dunaj, 16. junija. Uradno se razglša: V Galiciji niso mogli Rusi splošnega napada zveznih armad navzlic najtršeji odpornosti vzdržati. Od naših zmagovalnih čet zasledovani se umikajo ostanki premaganih ruskih zborov čez Cewkow, Lubaczow in Javorov. Južno od Iwovske ceste je armada Böhm-Ermolijeva danes ponoči zavzela ruske pozicije na celi fronti in vrgla sovražnika nazaj čez Sadova-Wisznija in Rudki. Južno od Dnjestra se vrše boji pred območji. Čete Pflanzerske armade so včeraj zjutraj zavzele Nizniov. Dosedanje bitke in boji v mesecu juniju so prinesli bogat plen. Od 1. do 15. junija je skupna vsota ujetnikov sledeča: 108 častnikov, 122.300 mož, 53 topov, 187 strojnih pušk, 58 municijskih voz.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Nemško prodiranje proti Kownu. — Zasledovanje poraženih ruskih armad v Galiciji.

Berlin, 16. junija. Uradno poročajo: Ruske napade proti nemškimi postojankam jugovzhodno od Mariampola, vzhodno od Avgustova in severno od Bolimova smo odbili. Naš sunek na fronti Lipovo-Kalvarija je nadalje pridobil na prostoru. Več krajev smo zavzeli, ujeli 2040 Rusov ter zaplenili tri strojne puške.

Severno od gornje Visle smo odbili ruske napade na postojanke, katere smo 14. t. m. Rusom iztrgali. Porazene ruske armade so poskušale včeraj na celi fronti med Sanom in dnjestrskimi močvirji ustaviti zasledovanje zavezniških armad. Zvečer so bile po trdem boju povsod vržene iz njihovih postojank pri Cieplicah (severno od Sieniave), jugozahodno od Lubaczowa, zahodno od Javorova in zahodno od Sadove-Wisznje. Ruse zasledujemo. Med dnjestrskimi močvirji in Zuravnom so Rusi pridobili nekoliko na prostoru. Splošen položaj tam je neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 14. junija. Generalni štab poroča: Na fronti ob rekah Vindava, Venta in Dubisa so se 12. nadaljevali trdovratni boji. Nemci so napadali posebno v smeri na severni del odseka pri Szawlehu. Isti dan je začel sovražnik tudi napadati naše postojanke onstran Njemena pri Mariampolu. Na narevski fronti so bile med Ohmlewem in Rozowo 12. ponoči praske patrulj. Severno od Praszynska je sovražnik že ob 3. zjutraj otvoril živahen ogenj težke artiljerije, okoli polnoči pa je podvil trd-

vratne pehotne napade. Bolj vzhodno ob železnici na Mlawo sta dva sovražna bataljona napadla pristavo Pomiany, toda po težkih izgubah sta morala ustaviti ofenzivo.

Na Visli pri Starorzebi se je sovražnik, ki je pri svoji ofenzivi 11. junija imel velike izgube, umaknil na svoje prejšnje postojanke. Na večer 11. je sovražnik zbral zelo močne čete na levem bregu Visle v odseku pri Bzuri med izlivom Pise in vasio Suhko. Naslednjo noč in prihodnji dan nas je napadel z močjo približno dveh divizij. Boj se še vrši.

V Galiciji je sovražnik 12. zarana v sklenjenih vrstah napadel naše postojanke ob spodnji Lubaczewki. Pri Mosciški sovražnik, ki je 11. in 12. imel težke izgube, ni ponovil svoje ofenzive. Na desnem bregu Dnjestra, v smeri na Mikolajow, se je streljalo samo s puškami. Naš uspeh pri Zurawnu je prisilil sovražnika da je ustavil svoje napade na Halicz in od 12. zbira tamkaj samo konjenico. Pri Zaleszczykih smo podvzeli zanosit napad na sovražne oddelke, ki so prekorčili Dnjester. Sovražnik je pri tem izgubil 500 mrtvih in 200 ranjenih.

ZMAGA PRI JAROSLAVU.

Vojni poročevalec »Arbeiter Zeitung« poroča: Nemške in avstrijske čete so priborile pri Jaroslavu novo, silovito zmago. Prodrle so rusko bojno črto. Sovražnik beži nazaj. Naše čete prodirajo neprestano naprej. Ta zmaga nam vedno bolj predstavlja sliko silovitega vojnega načrta, ki obsega sledeče oddelke: 1. Veliko prodiranje na črti Gorlice-Tarnov. Izvojevali sta je armadi Mackensen in nadvojvoda Jožef Ferdinand. Plan se je s tem sprožil. 2. S Karpalov se privale množice armade Borojevič-Marwitz in druge armade. 3. Močnejše armade, ki drve z zahoda in z juga, se združijo pri Przemyslu in vzamejo mesto. 4. Armadi Linsingen in Pflanzers-Baltin si priborita pot do Dnjestra.

SPLOŠNA BITKA V GALICIJI.

Budimpešta. Vojni poročevalec »Pester Lloyd« izjava: V Galiciji se je razvila na celi bojni črti do Bukovine splošna, velika bitka. Ob Dnjestru se Rusi branijo, a naše čete, ki prodirajo od Sana proti vzhodu, pridobivajo počasi a trajno na prostoru.

NOV RUSKI BOJNI NAČRT.

Petrogradski listi pišejo, naj se javnost pripravi, da ruski generalni štab začasno umakne svojo pozornost Galiciji in jo obrne na rusko bojišče.

PRED ZELO VAŽNIMI DOGODKI PRED LVOMOM.

Dunaj, 16. junija. Tukajšnji dobro poučeni krogi izjavljajo, da se splošno pričakuje koncem tega tedna zelo važnih dogodkov na Iwovskem bojišču.

ZAHVALA ARMADNEGA VIŠJEGA POVELJNIKA OBRATNIM OBLASTIM.

Dunaj, 17. junija. (K. u.) Vojni časnikaški stan: Višji armadni poveljnik je izdal povelje, s katerim se ob hitrem prodiranju armada proti črti ob rekah San in

Dnjester zahvaljuje in izraža svoje priznanje marljivosti in krepki podpori prizadetih oblasti vojnega rezervnega brzojavljiva železniškega ministrstva, glavnega nadzorstva avstrijskih železnic, vojaških železnic in brzojavnih oblasti.

RUSI NAPADAJO S SEKIRO IN S KRAMPI.

Budimpešta. »Az Est« poroča iz Stryja: Severno od Drohobycza, Stryja in Zuvavna se uspešno vojskuje in smo na več točkah zopet pridobili na prostoru. Proti Zuvavnu so prodirali Rusi pred nekaterimi dnevi po starem ruskem načinu in so hoteli zmagati z množicami. Rusi so napadli v šestkratnih vojnih vrstah z vsemi rezervami. Oborožena je bila popolnoma le prva vrsta vojakov, ostali so bili oboroženi le s sekirami in s krampi. Neki ruski letalec je vrgel, ko so pričeli Rusi napadati, nekaj bomb na most pri Zuvavnu, a je napravil le malo škode. Zvezne čete se ustavile ruski sunek pri Zuvavnu. Več sto kozakov, ki so splezali na drevesa, s katerih so streljali na naše, so naši postrelili.

STROJNE PUSKE ZA BOJNO ČRTO.

Berlin. Poročevalec »Lokalanzeigerja« poroča iz baltičskih pokrajin: Ruski ujetniki pripovedujejo, da so ukazali ruski častniki za bojno črto zopet postaviti strojne puške. Kadar ukažejo naskok in če le nekoliko čete zastanejo, začne takoj delovati strojne puške, ki kose vrste obotavljajočih se vojakov.

NADALJNJA POROČILA O RUSKI INVAZIJI V PRZEMYSLU.

Krakov, 14. junija. Listi priobčujejo celo vrsto poročil oseb, ki so doživele rusko invazijo v Przemyslu. Delno umikanje Rusov iz Przemysla je bilo opaziti že sredi maja; ob istem času so se začeli nad mestom prikazovati avstrijski letalci, ki so na vojaško važne točke metali bombe; med drugim je padla ena bomba tudi na odhajajočo rusko kolono. Pod županiškim gospodstvom izdajškega lvovskega odvetnika dr. Gluszkiewiczza, ki je nastavljen kot policijskega nadzornika nekake iz ječe izpuščenega roparskega morilca, je imelo prebivalstvo veliko trpeti. Vse judovske družine so odgnali proti vzhodu. Inteligentne ljudi so silili k pometanju ulic. Nad tisoč moških v naborni starosti so odvedli in iz mestne blagajne so spravili na »varno« 1.013.000 kron.

POBITOST V RUSIJI.

Budimpešta. Neka politično dobro pozna oseba, ki se je vrnila 14. junija iz Petrograda v Sofijo, je izjavila poročevalcu »Pester Lloyd«: Najširši krogi ruske družbe ne dvomijo več, da se vojska za Rusijo neugodno konča. Pobiti so tako, da padec Przemysla ni poslabšal pobotosti. Ruska armada je vedno bolj demoralizirana. Vedno bolj čutijo pomanjkanje častnikov. Subalternih častnikov je le še malo, dovolj je le še čisto mladih praporščakov in pa generalov. Rezerve moštva so sicer še velike, a izurjene niso. Najbolj primanjkuje vojnega materiala. Putilove delavnice so revolucionarni večinoma uničili. Nedavno so poizkušali napasti praharno pri Moskvi.

VESTI IZ RUSIJE.

Krakov, 14. junija. »Nowa Riforma« poroča po varšavski »Gazeti Polski«: Varšavski listi seveda ne smejo ničesar pisati o ruskih porazih. Ruski častniki, ki so se s svojimi četami umaknili iz Galicije, pa so rekli, da se Rusi zato umikajo, da izravnajo fronto, ker so nemške čete ob Pilici prodrle rusko fronto. V ruski armadi vlada veliko pomanjkanje častnikov. Vsak dijak ali uradnik, ki je dovršil 4 razrede srednje šole, postane že po trimesečnem šolanju častnik. — Zadnji čas so se vršile v vseh krajih Poljske, ki so še pod rusko oblastjo, neštete hišne preiskave iz političnih vzrokov in aretirali so mnogo oseb. Pomanjkanje orožja je veliko in nestrpno pričakuje dobav iz Amerike.

Stockholm, 14. junija. Iz Petrograda se poroča: Vznemirjenje na Ruskem neprestano narašča. Lista »Kijevski Telegraf« in »Kijevsko življenje« so za dobo vojne ustavili. »Ruskiye Vedomosti« pišejo: Ze izpraznitev Przemysla se očividno ni izvršila radi slabega stanja utrd, marveč položaja ob Sanu. Pri novih operacijah ob Stryju je uspeh zopet na sovražnikovi strani. Zelo kritičen je položaj pri Šavlih, kjer Nemci napredujejo in imajo množico pehote. Številne obtožbe proti osebam, ki so se same nalašč poškodovale, da bi jim ne bilo treba k vojakom, ne pričajo ravno o vojnem navdušenju med ljudstvom.

RUSIJA PROSI ZAHODNE VELESILE ZA POMOČ PROTI AVSTRIJCEM IN PROTI NEMCEM.

Berlin. »Vossische Zeitung« poroča iz Petrograda: Neki visoki častnik se poda v kratkem na Francosko, da obrazloži, v kakšnem kritičnem položaju da se nahaja Rusija in vzpodbude zavezniške na večjo delavnost. Častnik odpušča na nujen svet velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, ki je v nekem tajnem pismu poročal carju,

da ne more biti za nič odgovoren, če se zavezniški takoj ne odločijo za silovito prodiranje, ki bi edino avstrijsko-nemške čete odtegnilo z vzhodnega na zahodno bojišče. S svojo armado samo ne more vzdržati ljute napadalne sile Avstrijcev in Nemcev in da odstopi, če se to ne zgodi. Ruski vojni minister, katerega je car dvakrat zaslusal, je izjavil svojim prijateljem, da se car čudi, ker se zavezniški s svojimi vojaškimi operacijami tako malo prilagodijo operacijam ruskih armad, vsled česar mora Rusija sama vojskovati svetovno vojsko. Ruska vojaška cenzura doslej ni dopustila najmanjše kritike zaveznikov, a zdaj dopušča vsako ostro kritiko. »Rusko Slovo« piše o zaveznikih: »Preveč bi bilo, če bi se trdilo, da obstojajo med Rusijo in njenim zaveznikom nesporazumljenja. Toliko pa stoji, da obstaja mržnja, ki jo poveča vsak ruski poraz.«

RUSI NEZADOVOLJNI S PRIJATELJI IN Z ZAVEZNIKI.

Petrograd. (Kor. urad.) »Rječ« graja milo besedilo ameriške note, češ, da Amerika izgubi ves svoj ugled, če bo tako mlačno nastopala. »Rusko Slovo« se pritožuje nad nedelavnostjo zaveznikov na zahodu in opozarja, da so Rusi svojčas z vpadom v vzhodno Prusijo rešili Pariz iste usode, ki je doletela Antwerpen, a takrat so Francozi pisali, da ofenziva ni zadoščala. Zavezniki niso zdaj ničesar storili, ko je zbrala Nemčija veliko armado v Galiciji. Uspehi zaveznikov na zahodni bojni črti so malenkostni, tudi Italijani niso se drugega storili, kakor da so se bojevali s sprednjimi stražami.

FRANCOSKA SODBA O RUSKIH PORAZIH.

Pariz. »Journal« izjava: Ruski poraz je povzročilo pomanjkanje streliva, ker je industrija v Rusiji zaostala.

RUSKA »AVTONOMIJA« POLJSKE.

»Rusko Slovo« priobčuje glavne točke bodoče poljske avtonomije. Pod samoupravo ne spadajo: pošta, brzojav, finance, pota, tarife in sodstvo. Na čelu samouprave bo stal podkralj kot namestnik carja in bo imel ob strani posebno svetovalstvo. V ta svet bodo volili člane deloma vlada, deloma avtonomni organi, nekaj pa mesta in province. Od mest in provinc izvoljene člane mora potrditi podkralj. Državno službo bodo dobili le tisti Poljaki, ki znajo ruski. Poljska dobi tudi porotna sodišča in zemstva, kmetijske stanovske korporacije v smislu zakona iz leta 1890. Pred sodnijo in avtonomnimi uradi sme poljsko prebivalstvo rabiti poljski jezik. V vseh šolah se poučuje v poljskem jeziku, samo ruski jezik, ruska zgodovina in zemljepis se bo poučeval v ruščini.

ZADNJI POZIVI RUSIJE.

Berlin. Vsi listi objavljajo: Poročila z bojišča potrjujejo, da se je popolnoma izjalovil ruski protinapad. Kodanski listi poročajo, da vpklicujejo Rusi pod orožje že 17letne mladeniče.

RUSKA DUMA IN VOJSKA.

Berlin. »Vossische Zeitung« poroča iz uglednega ruskega vira: Poročilo lista »Temps«, da dumo predčasno skličejo zato, da poviša rusko vojaško odporno moč, izraža le angleško željo. Po naših informacijah voditelji strank v dumi in drugi zelo vplivni ruski krogi več ne upajo na uspeh ruske vojske in iščejo zadnjega izhoda v mirovni smeri. Čimvečkrat bodo Rusi poraženi in čimbolj zasledujejo Ruse, temprej prešine sodba voditeljev strank tudi večino dume.

NAPADI NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Kristijanija, 17. junija. (Kor. ur.) Neki nemški podmorski čoln je jugovzhodno od Oxoe torpediral švedski parnik »Verdandil«. Moštvo je rešila spremljajoča pomožna križarka, ki je 20—30 krat na »Verdandil« ustrelila. Ni znano, če je ladja potopljena.

London, 17. junija. (Kor. ur.) »Lloyd« poroča: Norveški parnik »Davanger« je bil, ko je vozil iz Liverpoola v Arhangelsk, dne 14. junija blizu Hebridov potopljen.

VELIKI KNEZ KONSTANTIN KONSTANTINOVICH UMRL.

Petrograd, 17. junija. (Kor. ur.) Veliki knez Konstantin Konstantinovič je včeraj umrl za srčnim krčem.

PRISILNO CERKVENO POSOJLO V RUSIJI.

Krakov. V Petrogradu se posvetujejo o prisilnem najetju državnega posojila pri cerkvah. Upajo, da zberejo eno milijardo rubljev.

Boji na Kavkazu.

BOJI NA KAVKAZU.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 13. junija. Generalni štab kavkaške armade poroča:

Dne 10. junija se je v primorju streljalo s topovi in puškami. V okolici Oltiča naše čete potiskajo Turke nazaj od Čoroka in

reke Tortum. Tudi v dolini Levšickaj smo sovražnika zavrtili in zasedli njegove postojanke. Turki so zbrali veliko silo in artiljerijo, da bi si zopet priborili izgubljene postojanke, toda vrgli smo jih s težkimi izgubami nazaj. Tudi v dolini Oltičaj smo potisnili Turke preko črte Todon-Verin. V teh bojih je 200 kozakov posekalo vse Turke v nekem jarku. V dolini Passine smo zavrtili turško konjenico, ki je hotela prodirati od Alidjakraka. Na ostali fronti ni bistvenih izprememb.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Hudi francoski in angleški napadi.

Berlin, 16. junija. Uradno se poroča: Vsled ruskih porazov so Francozi in Angleži včeraj na mnogih mestih zahodne fronte z močnimi silami napadli. Angležem se je posrečilo pri Yperu našo postojanko severno od bazarja Bellewaarde nekoliko vtisniti, nasprotno sta se pa popolnoma izjalovila dva napada štirih angleških divizij med cestama Estaires-La Bassee in prekopom La Bassee. Sovražnik je imel težke izgube in je pustil več strojnih pušk v naših rokah. Sovražni prodiralni poskus v Vozejih med dolinami poiokov fronte in Lauch se je izjalovil.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 13. junija. Nedelja ob 3. uri popoldne. Severno od Arrasa se je celo noč streljalo s topovi. Vzeli smo železniško postajo Souchez. V južnem delu labirinta se je vršil ljut boj z ročnimi granatami. Kljub trdovratnim naporom sovražnika smo obdržali ves včerajšnji dobiček. Na ostali fronti je bila noč mirna.

Ponoči:

Severno od Arrasa ljut artiljerijski boj. Popoldne smo naskočili severno od cukrarne v Souchezu sleme, katero je sovražnik močno utrdil. Vzeli smo sleme, je uredili in se vzdržali kljub krepkemu obstreljevanju. Predpoldne smo južnovzhodno od Hebuterna ob cesti Serre-Mailly-Mallet napadli nemške jarke. V enem skoku je naša infanterija vzela tri sovražne vrste in je dosegla svoj cilj. Zajela je kakih 160 mož od raznih polkov. Ujetniki so povedali, da so zadnje dni povzročili sovražniku zelo težke izgube. Nekaj enot smo takoj po njihovi sestavi uničili pri protinapadih. Tekom dneva je sovražnik poizkušal protinapad, pa smo ga takoj odbili. Naša artiljerija je v Guisieux povzročila zelo močno eksplozijo, kateri je sledil ogenj in panika, kar smo oboje povečali s svojim ognjem. Nemci so nam hoteli vzeti južno od pristave Quennevieres priborjene jarke. Docela smo jih odbili. Brodli smo pri zasledovanju. Na Soissons so Nemci vrgli 120 granat. Iz ostale fronte ni nič poročati.

Pariz, 14. junija, ponedeljek popoldne ob 3. uri: Včerajšnjemu večernemu poročilu nimamo ničesar dostaviti. Belgijske čete so zavrtili nemški bataljon na vzhodni breg Ysere južno od železniškega mostu pri Dixmuidenu in so se utrdile na osvojenem ozemlju. Porušile so tudi neko stražnico pri dixmuidskem gradu. Severno od Arrasa so bile na večer razne akcije pehote. Z eno smo vzeli nemško utrdbo vzhodno od Loretto; v drugi smo pa vsled hudega obstreljevanja izgubili del včeraj popoldne vzetih jarkov severno od cukrarne v Souchezu. Sicer nič novega.

Boji za Arras.

Haag. »Vaaderland« in »Handelsblad« sodita, da so francoski uspehi pri Arrasu le krajevnege pomena. Francozi so pridobili le 1 kilometer na prostoru.

Francozi se boje, da napadejo Nemci Pariz.

Curih. (Kor. urad.) »Neue Züricher Zeitung« poroča iz Pariza: V »Paris le Midi« piše senator Henry Beranger: Nemci se zdaj lahko s svojimi težkimi topovi vrnejo iz Galicije in zopet enkrat poizkusijo prodirati v Pariz.

Pesimizem v Parizu.

Berlin, 16. junija. »Deutsche Tageszeitung« poroča iz Bruselja: V Parizu je prebivalstvo kljub pomirjevalnim notam in kljub pridnim obiskom Poincarreja čezdalej bolj pobito. Glede na popolno izpraznitev Galicije po Rusih je še šlo, ker smatrajo to za strateško umikanje. Ali počasni potek italijanskih operacij je ljudstvo zelo razočaralo. V Parizu so mislili, da bodo v 14 dneh Italijani, ki so se celo leto pripravljali na vojsko, prodrli že daleč v Avstrijo. Samo italijanske pomoči ne smatrajo več za zadostne in vedno nujneje kličejo na pomoč Rumunijo.

Nemški letalci obstreljevali Luneville.

Pariz, 17. junija. (Kor. ur.) »Times« poročajo: V Luneville je vrglo 5 nemških letalcev 25 bomb. Škoda je stvarna, zadet ni bil nihče.

Napad letalcev na Karlsruhe.

Karlsruhe. Šest sovražnih letalcev je 15. junija ob 7. zjutraj priletelo nad Karls-

ruhe. Nad mestom so letali tri četrt ure. Vrgli so veliko bomb, ki so ubile 11 in nevarno ranile 3 osebe. Številna lahka ranjenih oseb še niso dognali. Poškodovani so vsi civilisti. Sovražni letalci so metali bombe osobito na živahno središče mesta. Ena sama bomba je ubila pred hotelom »Germania« pet oseb. Več bomb je padlo na hiše zasebnikov. Ena bomba je blizu kraljevskega gradu poškodovala spomenik cesarja Friderika, druga je padla blizu dvornega gledališča, tretja na glavno pošto. Vojaške škode bombe niso napravile. Letalci so odleteli po napadu proti zahodu.

Proti nemškim aeroplanom.

Pariz. »Matin« poroča, da je mestni svet sklenil, izplačati nagrado vsakemu francoskemu letalcu v znesku 5000 frankov, ki uniči nad Parizom ali pa v njegovi okolici nemško letalo.

Pomanjkanje rib na Francoskem.

Pariz. (K. u.) Polagoma je pričelo pomanjkovati rib vsled delovanja nemških podmorskih čolnov. Iz Boulogne je padel dovoz rib na tretjino.

Vojska bo stala Anglijo še tri milijone funtov na dan.

London, 16. junija. (Kor. urad.) Asquith je izjavil, ko je vložil dodatni proračun 250 milijonov funtov, da je stala vojska minolo leto vsak dan 1 in pol milijona funtov, da so se zdaj izdatki povišali na 2,8 milijonov funtov in da se bodo povišali na 3 milijone funtov na dan.

Angleške izgube.

Kodanj. »Daily Chronicle« izjava: Na majnik in april odpade ravno polovica angleških izgub, ki znašajo dozdaj 258.069 mož. Isti list poroča, da razpolaga zdaj Anglija s 36 divizijami na vseh bojiščih.

London. (K. u.) Zadnji seznam izgub obsega 171 častnikov in 3637 mož.

London, 17. junija. (Kor. ur.) Najnovejši angleški seznam izgub obsega imena 122 častnikov in 1869 vojakov.

Vojska traja lahko še leta.

London. »Westminster Gazette« objavlja uvodnik, v katerem zagotavlja, da lahko traja vojska še leta in da bo tudi trajala. Veliko ljudi ni smatralo za resno, ko je začetkom vojne to angleška vlada izjavila. Mi smo to verovali in če vse presodimo, moramo reči, da v velikem in v celoti vojaški položaj ni tako slab. Položaj je resen, ker je bil ves čas resen in ostane resen, dokler ne storimo vsega, kar moramo storiti in o čemur vsi soglašamo, da dosežemo zadovoljiv mir. Ne presojajmo petmiljske tekme tako kakor se presoja stomiljska tekma. Moč naše dežele se ne kaže v tem, da hitro prodre, marveč v tem, da imamo velike rezerve, ki jih lahko uporabimo takrat, kadar se utruji sovražnik.

Angleško delavsko gibanje — za municijo.

London, 15. junija. Reuter poroča: Na oklic, da bi vsi moški nekoliko svojega prostega časa delali čez dan in ponoči v orožarnah in tvornicah streljiva, se je oglasilo več oseb kakor jih pa potrebujejo. Stevilo gre na tisoče. Ustanovil se je poseben prostovoljski zbor uradnikov, ki bo vodil to delo. Za prostovoljne delavce se je oglasilo obilo duhovnikov, trgovcev, bančirjev, advokatov in podobnih poklicev.

Izdelovanje streljiva na Angleškem.

London. (K. u.) Lloyd George je govoril v soboto v Bristolu. Izjavil je, da je ukazal lord Kithener, naj se rekrutirani delavci pošljejo domov, da pomagajo pri izdelovanju streljiva. Pomanjkanje delavcev je mogoče odstraniti le tako, če se med vojsko odpravi načelo, da ženske in neizučeni delavci ne smejo delati skupaj z izučeni delavci. Lloyd George je izjavil, da potrebuje Anglija tudi več letal.

V Kanadi izdelujejo v 300 tvornicah krogle in patrone.

London. (K. u.) »Daily News« poročajo iz Ottawe: Krogle in patrone izdelujejo v več kakor 300 kanadskih tvornicah.

Angleška poslaniška zbornica sprejela dodatek proračuna.

London, 17. junija. (K. u.) Poslaniška zbornica je soglasno sprejela dodatek proračuna.

Boj proti alkoholizmu.

Angleški nadzorovalni urad. Pred tedni je vzdignil na Angleškem obilo prahu Lloyd George s svojim nastopom proti alkoholu. Zlasti delavstvo je bilo razdraženo. Ker ima Angleška vsak dan novo skrb, je stvar bila skoro pozabljena. Sedaj jo bodo zopet zbudili z državnim uradom, ki bo nadziral trgovino z opojnimi pijačami. Urad sme zapirati gostilne in klube, določuje policijske ure in množino alkohola v pijači, in sicer v krajih, kjer bi vsled alkohola trpela delavna moč. Urad bo deloval posebno v industrijskih krajih, ki izdelujejo vojne potrebščine.

Zarota v Indiji.

London. »Morningpost« poroča iz Kalkute 11. junija: V zarotniški sodni razpravi je bilo obsojenih dozdaj 420 oseb. Razprava bo trajala najbrže do konca meseca junija.

Na Balkanu.

IZ RUMUNIJE.

Bukarešt. V glavnih ulicah prestolnice so se danes pojavili v splošno začudenje veliki plakati s podpisom »nekoliko Rumunov«, ki obračajo pozornost rumunskega naroda na uničenje ruske vojske. Prebivalstvo se opominja, naj ne posluša podpihovanja Filipesca in Take Jonesca in njihovih privržencev, ker ti ljudje zapeljujejo narod in agitirajo proti kroni, samo da bi mogli potlačene ruskega velikan rešiti. Plakate je bralo mnogo občinstva.

KMETSKE ZVEZE NA RADOSLAVOVI STRANI.

Frankobrod. »Frankf. Ztg.« poroča iz Sofije. Strankarski šoh Kmetske zveze je izrazil Radoslavovu zaupnico in ga pooblastil, da se sme pogajati z obema skupinama veselih.

ZDRAVSTVENE RAZMERE V BELGRADU.

Curih. Na posvetovanju francoskih in srbskih zdravnikov v Belgradu so sklenili, da razdele Belgrad v pet zdravstvenih okrajev in da se mesto korenito razkuži.

BOLGARIJA OSTANE NEVTRALNA.

Monakovo. »Münch. N. Nachrichten« poročajo iz Sofije: Tukajšnji ruski poslanik je obiskal Radoslavova, da izve, kako da sodi Bolgarija v ruskih predlogih. Posvetoval se je z Radoslavovom dve uri. Radoslavov je nato zaslusal avstrijskega poslanika, kateremu je izjavil, da Bolgarija tudi po ruskem predlogu ne izpremeni svoje politike in da ostane nevtralna.

Srbi v Albaniji.

Bukarešt. Vladna »Samouprava« objavlja uradno poročilo, ki izvaja, da zadejno srbske čete ob svojem prodiranju v Albanijo vedno na nove množice popolnoma oboroženih Albancev, ki se Srbom ljuto upirajo. Večji črnogorski oddelki so tudi vpadli v Albanijo, in sicer korakajo proti Lešu. V Srbiji so trdno prepričani, da namerava Srbija trajno zasedati albansko ozemlje.

V Albanijo silita tudi Črnagora in Grška. Chiasso, 15. junija. Kakor poroča »Popolo d'Italia«, marširajo grški četaši proti Berat, Črnogorci pa proti Skadru.

Italija grozi Srbiji.

Lugano, 15. junija. »Stampa« pravi, da ima izvrstno informacijo iz Rima in opozarja na velik nemir, ki vlada v Rimu vsled srbskega prodiranja proti Draču. Že pred dvema leti so Srbi sanjali o pohodu na Drač, ki pa ni uspel, ker je Italija osorno rekla: »Ne smes!« »Stampa« nadaljuje: Srbi sedaj izkušajo to stvar ponoviti z boljšim uspehom in hočejo z ali brez sporazuma z Italijo ustvariti gotovo dejstvo. V Rimu so vsled tega še bolj nejevoljni, ker imajo Srbi boljše delo, namreč iti v boj proti Avstriji, ne pa v Adriji zbadati Italije. Toda Italija bo morebitno srbsko zasedenje Drača smatrala za nično in neveljavno, kajti vprašanje Drača bo mogel svoj čas rešiti le sporazum štirih.

Kakor se vidi, si še pulijo lase, kar tako boli angleško »Times«. »Stampa« pa neusmiljeno pove Srbom, da pri Draču ne bodo imeli nobene besede. Stali bodo v kotu in pri zeleni mizi bodo sedeli samo štirje: Anglež, Francoz, Rus in — Italijan.

Niš in Rim.

Sofija. »Trgovinski Dnevnik« izvaja: Brzobjavke obeh srbskega in italijanskega vladarja priznavata sorodnost npravnstvenega svetovnega naziranja med Rimom in Nišom. Italija je prevzela srbsko moralo, ker kakor so prelomili Srbi pogodbo svojemu bolgarskemu zavezniku in ga ogoljufali, tako je prelomila tudi Italija zvestobo in je napadla monarhijo zahrbtno, da jo cropa. Niš in Rim sta se našla. Vredna sta eden drugega.

× × ×

Essad paša proti muftiju v Tirani.

Lugano, 14. junija. »Giornale d'Italia« poroča iz Skadra: Essad-paša napada muftijo v Tirani, Mustafa Effendi, ki je bil svojedobno vodja vstašev proti knezu Wiedu in kateri se je sedaj proglasil za predsednika srednje Albanije.

Črnogorski vpad v Albanijo.

Lugano, 17. junija. (Kor. ur.) »Giornale d'Italia« poroča: Črnogorski vojaki so zasedli več točk na albanskem bregu reke Bojane. Veliki in mali Taraboš so oborožili s topovi. Parnik »Polsnic«, ki je oborožen s strojnimi puškami, se je pripravil na boj proti Skadru. Črnogorci so zasedli čelo carinskega mostu. Albanci rodu Klementi so zasedli albansko vojašnico in Erasnik. Albansko prebivalstvo je prosilo italijanskega konzula, naj zasede Italija Sv. Ivan Meduanski, Leš in Skader, da prehitijo Črnogorce.

Srbija in Rusija.

Sofija. Srbski listi se zdaj pripravljajo z ruskimi. »Novosti« odgovarjajo znanemu ruskemu pisatelju Perovszki Szlonjofu: Pišete, zakaj se Rusija vojskuje. Tudi mi lahko trdimo, da so nam napovedali zato vojsko, ker so nas smatrali za prednjo stražo in za orodje Rusije. Trdite, da delamo svojim prijateljem nepravice, ker ne damo Bolgarom s svojo krvjo priborene Macedonije. Tudi mi pribijemo, da bi bil trosporang žer lahko našel nove zaveznike, če bi Rusija opustila Besarabijo in če bi Bolgarom obljubila Dardanele. Novim zaveznikom je pa znano, kako Rusija lahko pusti svoje prijatelje na cedilu. Trosporang zastoj obnavlja novo balkansko zvezo, ker si balkanski narodi čisto nič ne zaupajo.

Na morju.

BOJ NEMKEGA PODMORSKEGA ČOLNA Z OBOROŽENIMI RIBIŠKIMI LADJAMI.

Berlin, 17. junija. (Kor. ur.) »Lokalanzeiger« objavlja z Nizozemskega poročilo o boju nekega nemškega podmorskega čolna z oboroženimi ribiškimi parniki. Bojeval se je najbrže »U 14«. Podmorski čoln, ki se je nepričakovano pojavil, je dvakrat ustrelil na angleški s topovi oboroženi ribiški parnik. Ribiški parnik je s parno piščalko klical na pomoč; naenkrat so prihiteli na pomoč štirje oboroženi parniki, ki so streljali na podmorski čoln. Spretni del čolna je bil poškodovan. Ribiški parnik je zavozil v čoln, nakar se je čoln potopil, a se zopet dvignil, nakar je skočilo 44 mož posadke na krov, ki so jih ribiški parniki rešili. Podmorski čoln se je potopil.

POTOPLJENE LADJE.

London, 16. junija. (Kor. ur.) Pri Firth of Tay je bila potopljena angleška ladja »Firth of Tay«, parnik »Argyll« je bil potopljen na Severnem morju.

Nemci streljali na Compiègne.

Compiègne, 17. junija. (Kor. urad.) »Agence Havas« poroča: V ponedeljek zvečer so streljale nemške baterije iz razdalje 24 km na mesto Compiègne. Kroglice so padale v gozd in delale 10 metrov globoke luknje. Škoda ni velika.

Ljubljanske novice.

Ij Zanimivi ranjenci. Na kirurški oddelku tukajšnje deželne bolnišnice leži vojak pešec Janos Kalvar, ogrski cigan, ki je bil na italijanskem bojišču s šrapnelom petnajstkrat ranjen. Dva drobca kroglice sta ga ranila na glavi, po en drobec na levi roki dvakrat, trije drobci na stegnih, dva na pljučih, trije na spodnjih stegnih. Kljub ranam je mož že v toliko okreval, da se po treh tednih oskrbe v bolnišnici že spreha po vrtu. — Jožef Manfreda leži v istem oddelku. Ranilo so ga kroglice šestkrat in tudi sicer je še poškodovan. Dva drobca kroglice sta ga zadela na levem kolenu, štirje na levi roki. Kljub ranam bo junak popolnoma okreval. Nekega italijanskega vojnega ujetnika so pripeljali na isti oddelk. Razbit ima levi del črepinje, možgani so v velikosti jabolka izstopili. Tresla ga je zato huda mrzlina in popolnoma je ohromel na desni strani telesa. Hitro so ga operirali; odkrili možgansko kožo in odpili kost, očistili možgane, drobcev kosti, odrezali del možgan in odstranili, potegnili čez možgane možgansko kožo in jo zašili. Bolnik se zdaj dobro počuti in okreva. — Pešca Riharda Tescheppe iz Maribora je zadel šrapnel na glavi. Del kroglice je prodril črepinjo in pogljal drobce kosti v možgane, kar je povzročilo mrzlico, nezavestnost in je postal hrom na polovici telesa. Bolniku so preklali črepinjo in očistili možgane; v možgane so nato vpeljali cev iz gumija za odtok gnoja. Bolnika zdaj ne trese mrzlina in se že zaveda, rad je in spi. Upajo, da prične v nekaterih tednih zopet govoriti in da ozdravi tako, kakor je ozdravel jeseni neki podobno ranjeni ogrski kmet na kirurškem oddelku tukajšnje deželne bolnišnice.

Ij Pozor! Obrtniki in trgovci se opozarjajo, da poteče rok dolžnosti naznanih za usnje, kože, kožice in strojila v torek, dne 22. junija, in sicer je podati stanje prejšnjega tretjega dne, to je od sobote. Tozadnevne tiskovine se dobe pri obrtnem oddelku mestnega magistrata.

Ij Umrli so v Ljubljani: Alojzij Klebel, bivši krojač, 85 let. — Andrej Slabina, kovinski sukač, 20 let. — Marija Vašelj, bivša branjevka, 75 let.

Ij »Kino Central« v deželnem gledališču predstavlja danes zadnjikrat interesantna filma »Honvedski huzar« in »Pod krinko«. Več drugih točk izpopolnjen spored. — Jutri specialni večer: ganljiva drama iz življenja: »V senci krivde«.

Ij Kdor želi kupiti koruzo za krmo, naj se zgleda v mestnem tržnem uradu, kjer

se sprejemajo tozadnevni priglasili, in sicer le jutri in pojutrišnjem.

Ij Semeni. Na večeršnji semenj je bilo prignanih 331 glav živine, in sicer: 48 konj, 91 volov, 56 krav, 15 telet in 121 prašičev za rejo.

Zasedanje hrvaškega sabora.

Zagreb, 17. junija. (K. u.) Sabor je izvolil odseke. Prečitalo se je nato poročilo proračunskega odseka o časnem proračunu in o podaljšanju finančne nagodbe z Ogrsko. Vloženih je bilo nato več interpelacij.

Zagreb, 17. junija. (K. u.) Ban je odgovarjal v saboru na interpelacije o prevozu hrvaških vojakov. Prihodnja seja je napovedana v soboto.

Dnevne novice.

+ Abstinenci dan — za oslepele vojake. Na drugem mestu že povemo, da bodi prihodnji četrtek, 24. junija, na praznik sv. Janeza Krstnika, zavetnika abstinentov, abstinenci dan po vsem Slovenskem. Razume se samo ob sebi, da se to predpisati ne da, ampak da je to samo prošnja do vseh dobrohotnih Slovencev, naj se ta dan zdrže vsake opojne pijače. Prihranek naj bi se pa daroval za najplemenitejši namen, kar si jih moramo misliti: za uboge oslepele vojake. Za te bo treba po vojski itak na neki način poskrbeti; poskrbimo tem potom, da si odredimo merico pijače! — Opozorjamo, da je to malo premaganje popolnoma v smislu želja sv. očeta Benedikta XV., ki v nedavno pisanem pismu do kardinala Vanutellija izraža željo, da naj bi se ljudje poleg molitve tudi postili in dovoljuje popolni odpustek za post treh dni. — Na deželi pa, kjer se ob delavnikih itak navadno ne pije, se pa lahko izbere mesto četrta nedelja, 27. junija. Torej 24. ali 27. junija, kakor kdo hoče; ali v smislu papeževnega pisma tudi tri dni, oziroma kolikor in kadar kdo hoče. Razume se, da se ne stavijo meje darovom in si velikodušni darovalci večjih svot »počitnice« za pitje lahko poljubno podaljšajo. Darovi po 2 kroni in višje se bodo objavljali. — Če bi dal vsak Slovenec samo 20 vinarjev (četrtno vina), bi prišlo skupaj nad 250.000 K. Če bi le vsak deseti Slovenec, pa nad 25.000 K., — še vedno lepa vsota; trden temelj za bodoči zavod za slepce! Pri pijači si pritrpati, to je v teh časih draginje najlažji način za dobre namene kaj skupaj spraviti. To malo zdržnosti za tako blag in prepotrben namen — upamo, da bo ta misel našla odziv pri vseh domo- in človekoljubih. Seveda da bi se dobila skupaj večja vsota in bi se namen res dosegel, bi bilo treba, da se te akcije udeležijo ljudstvo sploh, ne samo posamezniki. Mirodajni krogi se uljudno prosijo, da bi ljudstvu to priporočili in morda tudi poskrbeli, da se denar res zbere. Slovenski listi vseh strank — ker stvar ni strankarska, ampak človekoljubna — so pa prošni, da to-le — ako ni prepozno — ponatiskajo; oziroma, ako je prepozno — v isti namen kak drug dan določijo.

+ Patronat Vincencijeve družbe za mladino. Da se olajša delo č. gospodom duhovnikom, ki nameravajo vpeljati »Patronat« v svojih župnijah, je blagovoljno prevzela razpošiljanje potrebnih tiskovin in podobice »Prodajalna tiskovnega društva« (Ničman) v Kopitarjevi ulici. Gospodje, ki pridejo osebno v Ljubljano, lahko tam tudi izročijo svoje doneske. Poštne pošiljate in dopise nanj slej ko prej naslovene na »Patronat Vincencijeve družbe v Ljubljani«.

+ Nemci o Hrvatih in Slovencih. V Nemčiji se je kakor sploh v zunanjem svetu dosedaj komaj vedelo za Hrvate in Slovence, če so se jih pa kje spominjali, potem so to bili »Srbohrvati«, nas Slovence se je pa enostavno prezrlo. »Hamburger Fremdenblatt« povdarja razliko med Hrvati in Srbi, ki spominja zahteve Italije in vznemirjenje zaradi tega med južnimi Slovani. Imenovani list pravi, da tudi v slučaju, ko bi Srbi pristali na italijanske zahteve, ne bi to pomenilo, da so istih misli vsi južni Slovani, ker Srbi ne smejo in ne morejo dogovarjati v imenu južnih Slovanov, ampak samo v svojem imenu, dočim pod južnimi Slovani razumemo tudi močni od Srbov različni plemeni Slovencev in Hrvatov. Obe ti plemeni, čeprav se v tujini misli, da sta eno in isto, nista identični s Srbi, a v kolikor bi bilo med njimi sloge, bi ta takoj razpadla, kakor hitro bi Srbija pristala na to, da se razdele one dežele, v katerih imajo ogromno večino Hrvati in Slovenci. »Hamburger Fremdenblatt« naglašja, da je cela Dalmacija izuzevši Zadra (v katerem se lahi umetno vzdržujejo op. ur.) in velik del Istre hrvaški, ostali del Istre je slovenski, a Italijani so razsejani samo na meji, ravno tako kakor so tudi Slovenci z druge strani italijanske meje. Imenovani list povdarja, da je samo po sebi jasno, da stanujejo v Hrvatskem Primorju sami Hrvati — a tudi

Reka ni italijanska, kakor to trdijo ljudje s poučene strani.

— **Umrli** je v Trstu ondotni odvetnik dr. Feliks Kovačič.

— **Kot spomin** na v vojski padle junake je založila »Katoliška tiskarna« krasne spomenice (diplome) v obliki 40 × 56 cm. Rizba je urejena tako, da se uvrsti lahko kratko besedilo, kakor tudi mala doprsna slika podlega. Spomenice so originalno delo domačega umetnika in naj bi krasile sleherni dom slovenskega padlega junaka. Cena 1 K, po pošti 1 K 20 vin.

— **»Svetovne vojske«** 15. sešitek ne more pravočasno iziti, ker je urednik nemudoma vpoklican k vojakom.

— **Samo odprta pisma** se morajo pošiljati tudi na Hrvaškem.

— **Budimpešta prodaja mleko, sir in sočivje.** Vsled previsokih cen sočivja na budimpeštanskem trgu je glavno mesto klenilo, da bo nabavilo večje množine sočivja in je prodajalo po primerno nizkih cenah. Prihodnji teden bo mesto pričelo prodajati tudi mleko, ješprenjček, sir in olje.

— **Draginja v Pulju** je zelo velika. 1 kg salami velja 16 kron. Listi pozivljajo merodajne kroge, naj takemu neupravičenemu draženju napravijo konec.

— **Za invalide.** Budimpešta, 16. junija. Uprava kisjenske domene nadvojvode Jožefa je sklenila dati na razpolago 1000 oralov invalidom, ki so poljedelski delavci. Teh 1000 oralov njih bodo razdelili v 100 parcel po deset oralov in oddali za dobo 15 let poljedelskim delavcem, ki so v vojski postali invalidni. Uprava jim bo prepustila tudi stavbni material za hišo in potrebni inventar.

— **Povečanje bolnišnic.** Na Hrvaškem povečajo bolnišnice za ranjene in bolne vojake za 100 odstotkov. Dosedaj so imeli 30.000 postelj, odslej jih pa bo 60.000.

— **Ostre kazni radi slabega mleka.** Graško okrajno sodišče je obsodilo trgovca z mlekom Franca Heidingerja iz Bierbauma na tri tedne zapore in 100 kron globe, oziroma še nadaljnih deset dni zapore, ker je prodajal mleko, ki mu je delil 75 odstotkov vode. Heidinger je bil radi nepoštenega ravnanja z mlekom že večkrat kaznovan. — Mlekar Ivan Zinser je bil pa obsojen na en teden zapore in 30 K globe; v njegovem mleku je bilo 30 odstotkov vode.

— **Utonil je v Pesnici** pri Mariboru sin pasarskega mojstra Tratnika iz Maribora. Dečki, ki so se z njim kopali, so svojega potapljajočega se tovariša zaman poizkušali rešiti.

— **Tako je pač na svetu.** V berlinski mestni hiši je napisan naslednji rek: »Mir prinaša bogastvo, bogastvo provzroča objestnost, objestnost prinaša vojno, vojna provzroča uboštvo, uboštvo prinaša ponižnost, ponižnost pa prinaša mir.«

— **Nagrobni spomenik družine Jagičev.** Koncem minolega meseca se je mudil v Varaždinu — svojem rojstnem mestu — glasoviti učenjak-slavist, dvorni svetnik br. V. Jagič. Prišel je po privatnem opravku, ali zelo — redkem. Imeli so postaviti spomenik na grobu »rodbine Jagičev. Spomenik je izdelala znana tvrdka Tomanova v Ljubljani. Obstoji iz visokega obeliska iz švedskega marmorja in ženske figure, ki siplje cvetje na grob. Krasno delo. Jagič je dal postaviti ta spomenik svojim staršem, svoji pokojni ženi in — sebi! Tu želi snivati svoj večni sen med zelenimi bori. »Pokret« naglašja, da je Jagič vkljub visoki starosti še vedno krepak in zdrav in se bavi tudi s književnim delom, kolikor mu dopuščajo to sedanje razmere. Njegovo navadno bivališče je v Payerbachu na Nizje-Avstrijskem.

— **Hofrichter poizkušal uiti.** Znani Hofrichter je poizkusil dne 14. t. m. preoblečen pobegniti iz Steinhofa. Neki finančni organ ga je pa spoznal in prijel.

— **Mrtvo žensko** so pri Podgradu potegnili iz Ljubljane in jo prepeljali v mrtvašnico pri Dev. Mariji v Polju. Utopljenka je kakih 18—22 let stara.

— **Prepovedano zvonjenje.** Tudi na Reki je izdana naredba, s katero se prepoveduje zvoniti v vseh mestnih in okoliških cerkvah.

— **Poceni živila v Črnovicah.** »Reichspost« poroča iz Črnovic: Predsednik mestnega sveta razglašja na novo urejene najvišje cene za živila. Cene so večinoma izredno nizke: 1 kg pšenične moke stane 58 vinarjev, ržena moka 52 vinarjev, kilogram kruha 56 vinarjev, 1 kg čebule 60 vin., liter mleka 30 vin., jajce 6 vin., kilogram sladkorja v kockah 1 K 12 vin.; 1 kg govejega mesa stane 1 K 60 vin., prešičevo meso je po 1 K 46 vin., ovčje po 72 vin., prekaženo meso 2 K 40 vin., svinjska mast 2 K 50 vin. kilogram, v kavarinah stane črna kava 32 vin., čaj 30 vin. in melange 38 vin. Živil je tu obilo. — Srečne Črnovice!

— **Umrli je v Gradcu** generalni major v pokoju vitez Guggenberger.

— **Zrakoplov.** Pred par meseci je prišel na Gorenjsko v svojo rodno vas artillerijski nadporočnik na kratek oddih in je pripovedoval svojim sorodnikom o

svojih doživljajih v vojski in tudi o svojih voznjah z zrakoplovom, raz katerega je opazoval premikanje sovražnih čet. Vse njegovo pripovedovanje je verno poslušala njegova petletna nečakinja Anica. Dne 12. t. m. se dopoldan naenkrat pokaže nad vasjo zrakoplov. Vse hiti gledat na prosto, samo mala Anica, ki še ni bila popolno oblečena, se ne premakne iz sobe. Mama jo gre klicat, naj gre hitro gledat zrakoplov. A ona odgovori: Ne grem gledat, da me ne bo stric Tine videl iz zrakoplova, da sem še v sami srajci.

Angleški letalec uničil Zeppelinov zrakoplov.

Kolin. »Kölnische Ztg.« poroča 11. t. mes.: Francosko uradno poročilo 10. junija omenja, da je bil uničen nek Zeppelinov zrakoplov. Angleška admiraliteta je izdala o tem sledeče poročilo: Letalni podporočnik Warneford je 7. junija zjutraj ob treh v višini 6000 črevljev napadel nek Zeppelinov zrakoplov med Gentom in Bruseljem. Vrgel je nanj šest bomb. Zrakoplov je eksplodiral in je v kratkem času zgorel. Silovita eksplozija je prekrucnila enokrilno letalo. Letalcu se je sicer posrečilo, da je zopet obrnil stroj, a moral se je izpustiti v sovražni deželi na zemljo, a posrečilo se mu je, da se je zopet dvignil in da se je vrnil. »Daily Telegraph« poroča iz Rotterdam: Ko se je vračal Zeppelinov zrakoplov s svojega poizvedovalnega poleta na belgijsko obrežje, sta ga zasledovala dva angleška letalca. Zrakoplov se je visoko dvignil da bi ne priletela letalca višje, kakor je plul zrakoplov. Ko se je približal Gentu, se je moral spuščati na zemljo. Angleška letalca sta nato streljala nanj iz strojnih pušk, na ogenj so iz Zeppelinovega zrakoplova odgovarjali, a ogenj strojnih pušk ni na nobeni strani uspel. Podporočnik Warneford je vrgel nato več bomb, ki so zadele zrakoplov in ga zažgale. Zrakoplov je padel poleg samostana sv. Elizabete v Gentu na tla. V samostanu je pričelo goreti. Sledili so strašni prizori, več oseb je bilo mrtvih.

Boj za Carigrad.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 16. junija. (Kor. ur.) Iz turškega glavnega stana: Dne 13. junija je naša artiljerija, ki je bila postavljena nasproti Ariburnu, uničila postojanko sovražnih strojnih pušk. Ponoči od 13. na 14. je vdrla neka poizvedovalna patrulja v sovražne utrdbe pri Sedil Bahr in je zaplenila eno strojno puško, 15 pušk in veliko patronov. Dne 14. junija je letalo neko turško letalo uspešno nad Imbrosom in Lemnosom in je metalo bombe na lemnoški sovražni tabor.

Črno morje.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 13. junija. Generalni štab poroča: V noči na 11. junij so imele naše torpedovke boj s križarko »Bresslau« (»Midilli«), v katerem so jo poškodovale. Na maloazijski strani so naše torpedovke v Samsunu porušile pristaniške naprave in potopile več ladij.

Ogri nočejo žitnega monopola.

Budimpešta, 15. junija. V seji deželnega poljedelskega društva je državni tajnik Ottlik izjavil glede ureditve bodoče žetve sledeče: Vlada se ne bavi resno niti z žitnim monopolom niti z davkom na žitni konsum. Pri ureditvi tega vprašanja se je poleg potrebe za vojaštvo in domačo deželo treba ozirati tudi na kritje Avstrije in deloma tudi Nemčije. V kratkem se raz-

glasijo tozadevni razgovori, ki upoštevajo vse te okoliščine. Državni tajnik izjavlja, da je treba ostati pri maksimalnih cenah. Višina cene bo odvisna od množine žetve in konsuma.

„Kje dom je moj!“ v nemškem prevodu.

Vsled sedanje vojske se je razmerje med obema narodnostima na Češkem znatno ublažilo — skoro do premirja. Simptomatično za to izpremembo je dejstvo, da so dobili Nemci zadnji čas kar tri prevode češke veličastvene himne »Kje dom je moj?« Še več: V »Unionki« čitamo, da po nekaterih krajih na Češkem Nemci tudi že prepevajo to velepesem. Odkrito rečeno: mi se veselimo tega pojava. Ne morda zato, ker smo predrzni optimisti, ki bi že na podlagi sedanjega, po vojnem stanju izzvanega bolj mirnega razpoloženja hoteli zidati gradove prihodnjega zlatega miru med narodi v Avstriji. Preveč vprašanj je še treba rešiti, ki nosijo v sebi kali konfliktov; preveč je še dračja, ki ga je treba iztrebiti, da se odpre gladka pot do definitivnega pomirjenja. Vendar se pa veselimo nemških prevodov in nemškega prevajanja češke himne »Kje dom je moj?« Veselimo se, ker Nemci na Češkem, prepevajoč to pesem, dajajo grenko lekcijo — sebi!! Kaj vse so nekdanj pisali o tej pesmi! »Böhmisches Hetz- und Trutzlied« — da je moral Nemec misliti, da se po tej pesmi kar cedi prelita kri in da se kar tako vihte cepci, ki padajo po nemških glavah. In sedaj pojo Nemci to pesem... Sedaj poznajo torej nje besedilo in vsebino. Vedo, koliko krivico so delali, podtikajoč tej pesmi, češ, da je izraz najgrših, barbarskih instinktov češkega naroda. Sedaj pojo oni sami to pesem, izliv najplemenitejšega čustva ljubezni do domovine, ki mora s svojim besedilom le povzdigovati duha k ljubezni do lepe, blagoslovljene zemlje češke!

Wo ist mein Heim? Mein Vaterland?
Gottes Huld im Land der Lieder,
Fromme Geister, strammte Glieder,
Fröher Sin, Gedeh'n und Glut,
Männerstolz und Heldenmut:
Das ist meine stolze Heimat;
Böhmerwald, mein Vaterland!

Tako opeva češko zemljo prevod Pavla Zeithelma. In poprej je bila ta pesem — Trutz- in Hetzlied! A kolikim plemenitim pojavom iz snovanja avstrijskih Slovanov sploh se niso istotako podtikali grdi, kakor neresnični nameni!

Glasba.

— Za šolska vodstva in ljubitelje narodnega petja. Ze Slomšek je trdil, da uporabi Slovenec vsako priliko, da si zapoje primerno pesem. Zato se ni čuditi, da tudi v sedanjem velikem in mogočnem času Slovenci mnogo pojo. Zlasti vojaške narodne pesmi so prišle sedaj do polne veljave, ker jih šele sedaj prav razumemo in čutimo. Kako veličasten je vtis, kateri se nam v zadnjem času pogostokrat nudi. Nepregledna vrsta vojakov maršira v umerjenem enotnem koraku s častnikom na čelu; iz vojaških vrst se pa glasi lepo ubrana narodna pesem, ki vojake poživlja in osrečuje, da je njih korak pri vseh naporih, bodisi v vročini ali hudem naliivu jednako lahek in čvrst. Narodna pesem se glasi tudi na bojnem polju v strelnem jarku; mladenič, ki se odpravlja na nabor se z njo doma navdušuje, otroci jo pojo v šoli in doma. Posebne zbirke vojaških pesmi Slovenci do sedaj še nismo imeli, zakaj ni se čutila njih potreba. A ker se je v poslednjem času zlasti iz učiteljskih krogov začelo povpraševati po taki pesmarici, je temu nedostatku odpomožol šolski ravnatelj Anton Kosi, ki se že dokaj let sem bavi z nabiranjem narodnih pesmi. Nova njegova zbir-

ka nosi naslov »Vojaške narodne pesmi« za šolo in dom. Nabral in za dvo- oziroma triglasno petje postavil Anton Kosi. Prvi zvezek. Cena K 1.—. Založila Katoliška Bukvarna. Zbirka obsega poleg »Cesarske« še 25 samih prijetnih zares narodnih vojaških pesmic. Triglasne pesmi so vse tako stavljene, da se lahko pojo tudi samo dvoglasno. Stavke je preproste, primeren značaju narodne pesmi. Nedvomno bodo po tej zbirki pridno sešale naše šole, izobraževalna društva, ter sploh ljubitelji narodnega petja.

Gospodarsivo.

ELEKTRIKA KOT OBRATNA SILA V KMETIJSTVU.

V sedanjih težkih vojnih časih so električne iznajdbe in naprave prava sreča za naše kmetijstvo. Srečne so tiste občine, ki imajo danes na razpolago električni tok kot obratno silo. Nemški kmetovalci nas v tem oziru daleč prekašajo, vendar je tudi v naši monarhiji in zlasti pri nas na Kranjskem že dokaj občin, ki imajo na razpolago električno moč. Električna moč za pogon kmetijskih strojev vseh vrst je gotovo najcenejša, najgotovnejša in najvarnejša. Električni motor je tudi lahko prenosljiv in se lahko nemudoma zopet spravi v obrat. Kar ga pa najbolj odlikuje od parnih in bencinskih motorjev je pa okolnost, da ne potrebuje nikakega šolanega osebja, ki ga sedaj že celo nedostaja. Enostaven stik z električno napeljavo in vrtenje z ročico ali ročnim kolesom, in obrat je upostavljen. K temu pride še enakomerno in štedljivo delo; porabi se samo toliko toka, kolikor ga stroj ravno potrebuje. Izdeluje se več vrst elektromotorjev. Obratni stroški se ravna po ceni toka, a so že vsled priproste stredbe in ravnanja manjši nego pri drugih motorjih. Tudi njihova varnost pred ognjem je velika. Zato naj bi se povsodi posluževali elektromotorjev, kjerkoli je električni tok na razpolago.

ANTIKVARIJAT KATOLIŠKE BUKVARNE V LJUBLJANI

ima na razpolago popolnoma nov, nerabljen, vezan izvod knjige:

- Österreichische Gesetzeskunde. Gemeinverständliche Kommentare. S sodelovanjem mnogih strokovnjakov izdal dr. Max Leopold Ehrenreich. Druga popravljena in pomožna izdaja. Dunaj 1913. To delo obsega štiri zvezke:
1. Band: Das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch für das Kaisertum Österreich.
 2. Band: Das Strafgesetz. — Die Strafordnung mit besonderer Berücksichtigung der neuen Militärstrafprozessordnung.
 3. Band: Das allgemeine Handelsgesetzbuch. — Die Wechselordnung und das Scheckgesetz. — Immaterialgüterrecht. — Die Konkursordnung und das Anfechtungsgesetz.
 4. Band: Das Zivilgerichtliche Verfahren. — Das allgemeine Grundbuchsgesetz. — Die Advokatenordnung und die Notariatsordnung.

To delo velja celotno, lepo vezano, mesto 48 kron samo 24 kron.

Stev. 9291.

1239

Razglas.

Vsled odredbe c. in kr. vojaške oblasti je dostop na ljubljanski Grad iz »Studentovske ulice«, iz »Rebri« in iz »Ulice na Gradu« kakor tudi bivanje na »Grajski planoti« izvzemši »Stare utrbe na Gradu« v času

od 6. do 9. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne

za občinstvo prepovedan.

Dostop na »Stare utrbe«, v »Regalijev gaj« in na »Orlov vrh« s Karlovške ceste po grajski dovozni cesti je od te prepovedi izvzet. Prestopki te prepovedi se bodo strogo kaznovali.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 16. junija 1915.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva.

31. c. kr. državna loterija

1194

za skupne vojaške dobrodelne namene

Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša **200.000 kron.**

Srečkanje se vrši javno na Dunaju 15. julija 1915. Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobe pri oddelku dobrodelne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce zastoj. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od general. ravateljstva državne loterije. (Oddelek za dobrodelne loterije.)

V prijaznem kraju na Spodnjem Štajerskem blizu kopališča, se odda čez poletje v najem lepa

enonadstropna hiša

s pritliklinami. — Ponudbe na upravo lista pod št. 1228. 1228

Izboren 1227

rizling in portugizec

večje množine se proda po zmerni ceni. — Dopise na upravo lista pod št. 1227.

Razglas.

V najem se odda graščinsko poslopje

v Mali Loki pri Domžalah in sicer je prostora za 2 stranki, ter za vsako 5 do 8 sob s kuhinjo in pritliklinami. Poleg graščine je lep park z souporabo. Graščina je oddaljena eno uro vožnje od Ljubljane, toraj zelo pripravo za ljubljanske letoviščarje eventualno tudi za begunce. — Tozadevne ponudbe eventualno vprašanja, napravijo naj se na Ljubljano, glavni poštni predal št. 149. 1226

Išče se strokovnjak

v gradbi cest,

ki bi prevzel nadzorstvo pri gradbi neke ceste na Spodnjem Štajerskem. Plača po dogovoru. Ponudbe, opremljene z dokazili o dosedanjem poslovanju, se naj naslovo na: Stolni kapitelj v Ljubljani.

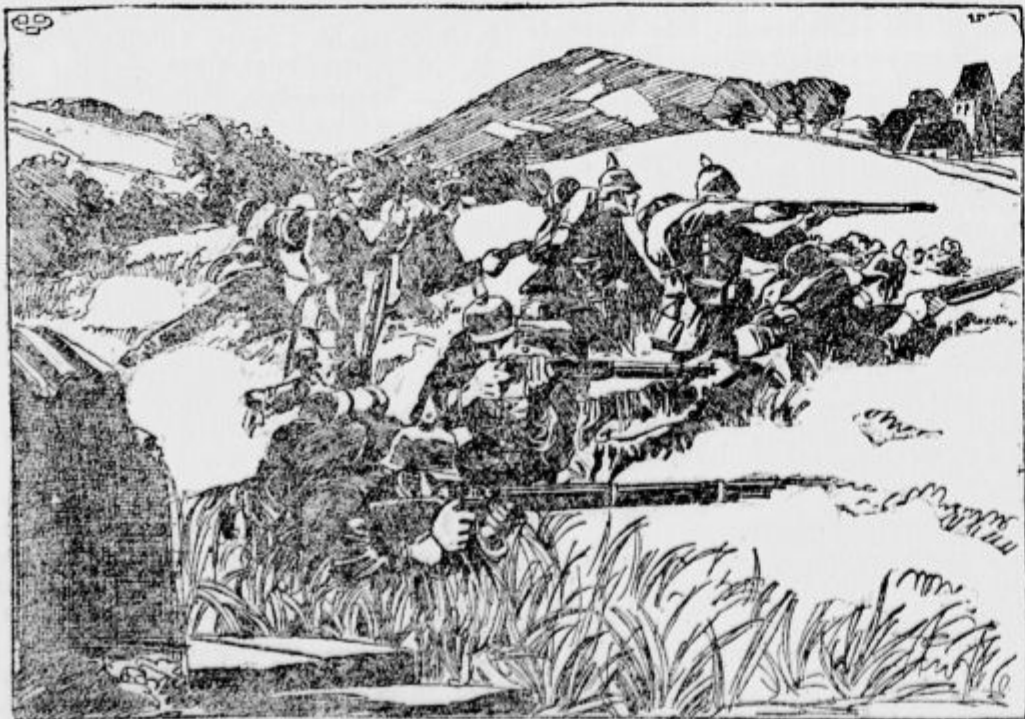
1240

Absolvent trgovskega tečaja vešč trgovine z lesom, išče primerno službo. Ponudbe se prosijo poslati na Alojzija Mihelič, Kranj, poste restante. 1236

Krojaškega pomočnika

in vajenca

(posebno če je že bil pri tej stroki) sprejme takoj Frane Malavašič, krojač in prodaja storjenih oblek. Vrhnika. 1237

Boj infanterije v Vogezih.